

היזברות

עונג שבת

פרשת כי תבוא | גליון 468 | ט"ו באלול תש"פ

לתגובות: oneg.shabat@htv.co.il

לפצת העלון - 073-2221388

www.hidabroot.org

העלון מוקדש לע"נ משה מוסא בן דוד וסניה | לע"נ פונדה בן טורי | לע"נ שושנה שמעה בת דוד | ליווג הגון ולכל הישועות רעות בת ארץ | לבשרות טובות וכל הישועות עבור אלירון בן מרים לבשרות טובות וכל הישועות עבור הדסה בת יפית

להקדשת העלון חיגיו: 073-2221388

זמן כניסת ויציאת שבת

מוצ"ש ר"ת	מוצאי שבת	כניסת השבת
20:14	19:34	18:23
20:11	19:36	18:40
20:13	19:36	18:33
20:13	19:35	18:40

השגחה ושמחה

כיצד ניתן לשמוח בזמני תוכחה אלוקית והשבתת העולם? הטוב במה שנראה רע

מורנו הגה"ר זמיר כהן שליט"א

טרם כניסתם לארץ הצטוו ישראל: 'וְהָיָה בְעֶבְרְכֶם אֶת הַיָּרְדֵן, תִּקְיְמוּ אֶת הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מַצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם בְּהַר עֵיבֶל, וְשָׂדֶת אוֹתָם בְּשֵׂיד, וּבְנִיַת שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' אֱלֹהֵיךָ וכו'. וְזָבַחַת שְׁלָמִים וְאָכַלְתָּ שָׁם וְשִׂמַחְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ' (דברים כז, ד-ז).

לכאורה השמחה בהר עיבל דורשת הסבר, הלא מיד אחר כך (פסוקים יב-יג) נאמר: "אֵלֶּה יַעֲמְדוּ לְבְרַךְ אֶת הָעָם עַל הַר גְּרִזִים וכו' וְאֵלֶּה יַעֲמְדוּ עַל הַקְּלָלָה בְּהַר עֵיבֶל". ומאחר שבהר עיבל נאמרו תוכחות נוקבות הכוללות בשורות קשות ביותר אם חלילה לא יקיימו ישראל את מצוות הבורא בתורתו, מה פשר השמחה שהיה עליהם לשמוח במקום זה, בו נודעו להם אותן בשורות קשות? ואין לומר שרק משום שבהר עיבל היה שטח נרחב שהתאים לכלל ישראל (וכפי שגילה פרופ' אדם זרטל את מזבח יהושע בהר עיבל, בנוי בדיק כהלכה מאבנים שאינן מסותתות עם הכבש המוביל למעלה המזבח, ועוד ממצאים רבים המוכיחים כי אכן זהו המזבח שבנו ישראל, ומתברר כי היה שם שטח נרחב מותאם למחנה ישראל. כמפורט בהרחבה בספר "ארכיאולוגיה תנכ"ית" חלק ב), משום כך נבחר הר זה ולא הר גריזים, שהלא היפלא מה? דבר? ודאי שבידו לסדר הכל מראש כרצונו, וללא ספק רצה שהשמחה תתקיים דווקא בהר זה שבו נאמרו הדברים הקשים.

הדבר יובן על פי משל למפקד צי אניות מצוידות בציד חדיש ונשק רב, שיצא עם אניותיו וחייליו הרבים ללב האוקיינוס, במסע אל עבר מדינת אויב לכובשה בהוראת מלך מדינתו. אולם דאגה גדולה הדאגה אותו, הוא חשש מאוד שמה צבא האויב ישתלט מרחוק על מכשירי הניווט של אניותיו, ובמקום להגיע ליעד הנכון, יובילו אותם המכשירים המשובשים על ידי האויב למקום אחר, בו ייכנסו למלכודת מוות, וכל מאות אניותיו ורבות חייליו יוטבעו

העלון טעון גניזה | נא לא לקרוא במהלך התפילה

2 המיזיקה בתורה דינאל בלס

3 האם זה המזל שלי? הרב יצחק פגנר

4 המהות של הילד הרב דן שימקין

5 הלכות חודש אלול הרב ירון אשכנזי

6 קרוסלה חיים ולדר

10 מסודן - ליהדות תמר שניידר

14 אמנית הבישול מנוחה פוקס

ספריי שהורג כנינים?

מרן פסק כפי שנפסק בגמרא, שאין איסור הריגת כנינים בשבת, ולכן מותר לרסס את השיער למנוע גירוד הראש מחמת הכנינים. אולם זה דווקא בריסוס ולא ע"י מסרק, שהשימוש במסרק בשבת אסור בהחלט.

להשתמש בהם בשבת?

חיתולים שצבעם משתנה מותרים לכתחילה בשימוש בשבת. ואפילו בקבוק לתינוק שצבעו משתנה לפי דרגת החום מותר בשימוש בשבת. **האם מותר לרסס על השיער בשבת?**

שאל את הרב

הג"ר אברהם יוסף שליט"א

ישנו סוג מסוים של חיתולים לתינוקות, המתוכננים כך שצבעם משתנה בעקבות השימוש בהם. האם מותר

היזברות מזמינה אתכם להגות את ראש השנה באווירה מלכותית

במלון המפואר לאונרדו ירושלים -

כ"ט אלול - ב' תשרי 18-20.9
חפילות ותרבות | הוצאות מרדקיות בענייני ימים מניסים
מציגי היזברות | מלון יקרתי | ארחות חג מפוארות

פרגנו לעצמכם השנה חוויה ייחודית!
טל פי הנחיות התזונה הסגול
מס' המקומות מוגבל
073-222-1270

הפיזיקה בתורה: הטעות הגדולה ביותר של אינשטיין

כיצד מסבירה הפיזיקה המודרנית את מושג הזמן? על התגלית המדעית הגדולה שכתובה בתורה

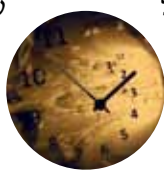
כולו, על כל הגלקסיות והחומרים שבו, החל מנקודה בראשיתית...
"בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ" (בראשית א', א')

אם נדייק בפסוק הראשון בתורה, נמצא שהזמן נברא על ידי אלוקים, ותלוי בהופעת החומר. המילה "בראשית" אינה עומדת בפני עצמה ככותרת, אלא נקשרת להמשך הפסוק, היא מתארת את בריאתו וקיומו של החומר הראשוני (עיניו בראיות שמביא רש"י על הפסוק: "שאינו לך ראשית במקרא שאינו דבוק לתיבה של אחריו: בראשית ממלכות יהויקים, ראשית ממלכתו, ראשית דגן", כדי ללמוד כיצד הדבר נלמד מהמקרא).
בשפה מדעית, הפסוק "בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ" מלמד אותנו שכאשר נבראו השמים (המרוחב) והארץ (החומר), אז הופיע המושג שנקרא בשם בראשית (הזמן).
ידע מדעי זה נמצא צפון בתורה הקדושה מזה אלפי שנים, וכך ביארו המפרשים את מושג הזמן.
המשך בעמוד 7 <<

ללא עבר וללא עתיד. אם לא היה קיים "זמן" במציאות, אז לא היה חלים כל שינויים - לא לידה, לא תנועה ולא הזדקנות. היקום היה נותר סטטי, ללא תזוזה או שינוי של חומרים.

על כן, התנועה של חומרים ביקום מעידה על קיומו של הזמן. היא גם מאפשרת למדוד ולחזות את הזמן באמצעות תצפית וניסוי. לדוגמה, מהירות האור, שהיא התנועה המהירה ביותר ביקום, הינה 300,000 קילומטרים לשנייה. בשנה אחת יכול האור לעבור מרחק של 10 בחזקת 13 קילומטר בחלל. כל זה מוביל לתגלית הגדולה ביותר על היקום שלנו: טלסקופים גילו שהגלקסיות מתרחקות זו מזו. תנועתם המתקדמת והמתפתחת מעידה על התחלת הזמן. היקום

נסו לשאול אנשים שונים כיצד הם מגדירים את המושג "זמן". היכן בדיוק נמצא הזמן, ואיך הוא מתקיים במציאות המוחשית? האם זו רק תחושה, או משהו ממשי? הרי לא ניתן לגעת בעבר, ובכל זאת הוא היה. לא ניתן לגעת בעתיד, ובכל זאת הריהו מגיע.

ובכן, למדע יש תשובה ברורה מאוד לשאלה הזו. המדע מודד את הזמן בתור **התנועה של החומר**.
אם חומר היה נח בחלל ללא תנועה, ללא שינוי, אז לא הייתה כל משמעות להגדרת הזמן שלו. כיצד ניתן להבחין בין העבר של חפץ לבין ההווה שלו, או בין ההווה של חפץ לבין העתיד שלו, אם אין כל תנועה או שינוי בחפץ שאפשר להצביע עליהם? שעון שמחוגיו אינם נעים לעולם, הוא שעון ש"תקוע" בחלל ללא זמן,

7

שבע עובדות
יונתן הלוי

במה להתחזק לקראת יום הדין? 7 רעיונות מומלצים

בחודש אלול נפתחים שערי סיעתא דשמיא לכל מי שרוצה לתקן - בתנאי שהוא מתרגם את רצונו למעשה. לפניכם מספר רעיונות שראוי להתחזק בהם לקראת חודש אלול

1. **קריאת שמע בכוונה:** בספר "עלי שור" מובא כי כיוון שבראש השנה אנו מכתירים את ה' למלך, ראוי בחודש אלול להתחזק בקבלת עול מלכות שמים. קריאת שמע בכוונה משמעותה קבלת עול מלכות שמים.
2. **הקפדה על "אמן יהא שמיה רבא":** רבותנו זיכרונם לברכה כותבים כי "כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כוחו פותחין לו שערי גן עדן". רש"י מפרש כי "בכל כוחו" הכוונה היא בכל כוונתו, וגם בקול רם.
3. **חזיון במצוות "ואהבת לרעך כמוך":** על דלת בית המדרש בקלם הייתה תלויה במשך כל חודש אלול הערה זו: "הנה מהידוע אמרו ז"ל: 'אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם', וכאשר נתבונן על תוקף קיום המלוכה של בשר ודם הוא רק כאשר עבדיו כולם כאיש אחד לעבודת המלך, וזהו קיום המלכות. על כן חובה עלינו קודם יום הדין לקבל על עצמנו לעסוק בכל השנה במצוות עשה של 'ואהבת לרעך כמוך', ובזה יהיה אחדות בין עבדי ה' יתברך ויעלה יפה בידינו מלכויות ויבוא זיכרונו לפניו לטובה".
4. **זהירות בשמירת שבת:** חכמינו זכרונם לברכה אומרים כי "כל הזהיר וזריז בשמירת שבת בכל תנאיו ובכל דקדוקיו, אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר 'שומר שבת מחללו', אל תקרי מחללו אלא מחול לו".
5. **חזיון בשמירת הלשון:** ניתן לבחור אדם מסוים בזמן מסוים, ולהחליט שעל אדם פלוני בזמן פלוני לא מדברים לשון הרע; ראוי ללמוד שתי הלכות בכל יום מהספר "חפץ חיים".
6. **הקפדה על גזל:** מתוך כלל העבירות, גזל הוא העוון החמור ביותר. כתוב: "גזל קופץ בראש", כלומר בראש החטאים. עוד נאמר על דור המבול כי "לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל". דוגמה לקבלה בנושא הגזל היא הקפדה על החזרת הלוואות בין שכנים, המצויות מאוד. לעיתים קרובות שוכחים המלווים להחזיר את מה שלוו. ראוי מאוד לרשום כל חפץ שנלקח מאחר ולהקפיד להחזירו.
7. **מאה ברכות:** כאשר היתה בתקופתו של דוד המלך מגיפה, ומתו בכל יום מאה נפשות מישראל, הבין דוד ברוח הקודש שהמגיפה מגיעה כיוון שאין מברכים לה' בשלמות, במאה ברכות בכל יום, ועמד ותיקן לישראל שיהיו מברכים בכל יום מאה ברכות.

בקדיש שלפני ה"שמונה-עשרה" במנחה.
3. **חזיון במצוות "ואהבת לרעך כמוך":** על דלת בית המדרש בקלם הייתה תלויה במשך כל חודש אלול הערה זו: "הנה מהידוע אמרו ז"ל: 'אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם', וכאשר נתבונן על תוקף קיום המלוכה של בשר ודם הוא רק כאשר עבדיו כולם כאיש אחד לעבודת המלך, וזהו קיום המלכות. על כן חובה עלינו קודם יום הדין לקבל על עצמנו לעסוק בכל השנה במצוות עשה של 'ואהבת לרעך כמוך', ובזה יהיה אחדות בין עבדי ה' יתברך ויעלה יפה בידינו מלכויות ויבוא זיכרונו לפניו לטובה".

1. **קריאת שמע בכוונה:** בספר "עלי שור" מובא כי כיוון שבראש השנה אנו מכתירים את ה' למלך, ראוי בחודש אלול להתחזק בקבלת עול מלכות שמים. קריאת שמע בכוונה משמעותה קבלת עול מלכות שמים.
2. **הקפדה על "אמן יהא שמיה רבא":** רבותנו זיכרונם לברכה כותבים כי "כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כוחו פותחין לו שערי גן עדן". רש"י מפרש כי "בכל כוחו" הכוונה היא בכל כוונתו, וגם בקול רם.
3. **חזיון בשמירת שבת:** חכמינו זכרונם לברכה אומרים כי "כל הזהיר וזריז בשמירת שבת בכל תנאיו ובכל דקדוקיו, אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר 'שומר שבת מחללו', אל תקרי מחללו אלא מחול לו".
4. **זהירות בשמירת שבת:** חכמינו זכרונם לברכה אומרים כי "כל הזהיר וזריז בשמירת שבת בכל תנאיו ובכל דקדוקיו, אפילו עבד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר 'שומר שבת מחללו', אל תקרי מחללו אלא מחול לו".
5. **חזיון בשמירת הלשון:** ניתן לבחור אדם מסוים בזמן מסוים, ולהחליט שעל אדם פלוני בזמן פלוני לא מדברים לשון הרע; ראוי ללמוד שתי הלכות בכל יום מהספר "חפץ חיים".
6. **הקפדה על גזל:** מתוך כלל העבירות, גזל הוא העוון החמור ביותר. כתוב: "גזל קופץ בראש", כלומר בראש החטאים. עוד נאמר על דור המבול כי "לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל". דוגמה לקבלה בנושא הגזל היא הקפדה על החזרת הלוואות בין שכנים, המצויות מאוד. לעיתים קרובות שוכחים המלווים להחזיר את מה שלוו. ראוי מאוד לרשום כל חפץ שנלקח מאחר ולהקפיד להחזירו.
7. **מאה ברכות:** כאשר היתה בתקופתו של דוד המלך מגיפה, ומתו בכל יום מאה נפשות מישראל, הבין דוד ברוח הקודש שהמגיפה מגיעה כיוון שאין מברכים לה' בשלמות, במאה ברכות בכל יום, ועמד ותיקן לישראל שיהיו מברכים בכל יום מאה ברכות.

עורך: דודו כהן • עורכת משנה: דבי רייכמן • עריכה גרפית: שני מויאל • הפצה ולוגיסטיקה: טליה זכריה ואסתר שמיר
רוצים לקבל 50 עלונים עד לבית עם שליח, ולהפיץ בבית הכנסת או בסביבתכם הקרובה? חייגו 073-2221388

התפילין שלך על ידם של המתחזקים!

אם יש ברשותך תפילין נוספות
לידעתך, אנשי יהודים שקיבלו על עצמם להניח תפילין ואין להם אפשרות כלכלית לרכוש, ישימו לקבלם (ובלבד שהן כשרות ו/או נבדקו ב-3 השנים האחרונות)

ואם אתה מעוניין בהידור מצווה
ניתן גם לחרום מכסי מעשר לרכישת תפילין חדשות למתחזקים.

זריזין מקדמים: 073-222-1240
בנו? עסק?

מעוניין לרווח עשתי עם הידברות הוצאת ספרים? חתום על חוזה תפילין בנסק שני, צור קשר, ואיזה כל הניסוח שמורחך...

הבית היהודי
הרב שמחה כהן

שני מצבים של דיבור

האם המחשבה שלנו שולטת על הדיבור, או דווקא להפך?

על פי רוב, אין אדם מתייחס להשפעת לשונו על הסיבה. לכן אין הוא מתכנן כלל את המילים והמשפטים האמורים לצאת מפיו. הוא מדבר באופן שוטף, ואם יש צורך הוא מתקן את אמירתו, או מבהיר אותה. החלטה מודעת על מה לדבר או איך לשוחח, קיימת רק כאשר אדם עומד לדבר בפני אנשים חשובים, בעלי השפעה, או אנשים שערכם גדול בעיניו - רב חשוב, או פקיד שיש להחלטתו כוח השפעה; או-אז, הוא חושב על כל מלה האמורה לצאת מפיו, ולעיתים קרובות הוא מתכנן אף את צורת הבעתה.

יתירה מכך, קיים קשר מעניין בין הדיבור למחשבה - מחד, אנחנו עשויים לעזור למחשבה להבין ולהבהיר דברים מסובכי-הבנה, וזאת אנו עושים על ידי פירוט הליכי המחשבה בפיו, כאמרתם של אנשים, "לחשוב בקול". בכך אנו מפחיתים את הקשיים הקיימים בנייתוח וסידור נכון של נושא מורכב. מאידך, כאשר אדם מדבר בלא הכוונת המחשבה, הרי הדיבור מגביל את המחשבה. כך כותב המהר"ל בפרושו לפרקי אבות: "שמעון בנו אומר, כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה" (פרק א', משנה י"ז). מסביר המהר"ל: "...וזה בא ללמד, כי כאשר ישתוק האדם, אז השכל פועל פעולתו, שאי אפשר שיהיו פועלים אצל האדם שני דברים מתחלפים - השכל והגוף. ולפיכך אם כח הגוף שהוא השכל הדברי פועל, אין השכל העיוני פועל, ויבוא לידי טעות. לכן ראוי שישתוק ולא יפעול כח הדברי, ואז השכל יפעל פעולתו".

כלומר, בדיבורו של אדם יש שני מצבים:
א. הדיבור השוטף והרגיל, כשבני אדם וחברים משוחחים ביניהם. במצב זה אין כמעט תכנון של הדיבור והשיחה, אלא הלשון מביעה את רחשי הלב, והשכל עוקב אחר הנאמר. אם יש צורך לתקן את הנאמר, אדם מבהיר את דבריו באמצעות משפטים נוספים. יסודו של התהליך הוא הגירות המחשבה אחר הדיבור, שהרי המחשבה אינה מתכננת את מה שיאמר, אלא רק מתקנת בדיעבד את אשר נאמר.

בנוסף לכך, כיוון שהמדבר עסוק בשיחתו, לא תמיד הוא מבחין בשידוריו העקיפים שהוא משדר למאזין, על ידי קצב הדיבור שלו וטון השיחה. לא פעם אפשר לשמוע בן-זוג שמאזין, ומגיב, מדוע אמרת לי כך וכך... והמדבר משיב בתמיהה, אני אמרתי? לא יכול להיות.

הסיבה לסתירה בין השניים, היא שהמאזין, שהוא שקט לחלוטין וקשוב לדובר, "שומע" בהבעתו של הדובר, גם דברים שלא נאמרו במילים עצמן, אך הוא מביע אותם בנגינת מילותיו, בקצב, בשילוב הבעות פנים ותנועות ידיים. כל אלה מלמדים על דעותיו של הדובר לא פחות מן המילים עצמן.

ב. הדיבור המחושב, הוא דיבור המתוכנן על ידי המחשבה, בו החשיבה וההחלטה מה לומר נקבעות במודע עוד לפני ההוצאה מן הפה. אותו הדגמנו לעיל בדיבור בפני אדם חשוב.

את ההבדל בין הבעה מתוכננת ומחושבת לבין הבעה שאינה כזו, אפשר לראות ולבחון בהבדל בין איך שאנשים מתייחסים לדברים שהם אומרים, לעומת מה שהם כותבים. כאשר הדברים נכתבים, עולה תשומת לבו של הכותב למילות הנכתבות עשרת מונים מאשר אם היה אומרן.

לרכישת ספרי הרב שמחה כהן חייגו להידרות שופר: 073-222-1250

קוקטייל ההצלחה
הרב יצחק פנגר

האם זה המזל שלי?

לא נקבע מראש במה האדם יבחר. הוא קיבל כלים, והשאלה היא מה הוא עשה איתם

על פי היהדות, מקרי האדם ומזלו נקבעים מלמעלה לצורך מילוי תפקידו בתכלית הבריאה, אבל אין הדבר סותר או מכריח את בחירת האדם. האדם מקבל כלים ייחודיים לתפקידו, ובמשך חייו עליו לשפר, לייעל, לפתח את הכלים שהוא קיבל, הכול ביחס לעצמו ולא בהכרח

בהשוואה לסביבה.

"אמר רבי חנינא - הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים", כלומר לא נקבע מראש במה האדם יבחר. הוא קיבל כלים (עושר, חכמה, בריאות וכו'), והשאלה היא מה הוא עשה איתם. אדם יכול להיות עשיר - וקמצן, עשיר - ולהשתמש בכסף שלו לדברים אסורים וכדומה, או להיפך - לתמוך בזקוקים ולעשות עם הכסף שלו הרבה חסדים.

אך הדבר החשוב הוא שההתמודדות, או בחינת ההצלחה ב"תפקיד", אינה נבחנת ביחס לאחרים. כלומר יכול להיות שהאדם הינו עשיר מאוד, ונותן לצדקה כ-5000 ש"ח בחודש. זה בהחלט סכום יפה, אבל השאלה היא לא ביחס לחברה הסובבת אותו, האם זה נחשב סכום יפה או לא, אלא ביחס לאדם עצמו. מכיוון שאם הוא מרוויח בחודש 120 אלף ש"ח, הרי שזה סכום מינורי. כך בכל דבר, המבחן של האדם הוא בעיקר מול עצמו ומול היכולות והכישורונות שהוא קיבל.

הדבר חשוב בעיקר גם לצד השני, כלומר, אם אדם למשל לא קיבל חכמה במנה גדושה, וכל דבר של לימוד עולה לו במאמץ גדול, אל לו להתייאש ולחשוב שלימוד זה לא בשבילו, אלא גם הוא יכול להשתפר ביחס לעצמו, אם רק יתאמץ, ישקיע, יתמיד ולא ישבר.

אבל למה?

אם נשאל למה אדם אחד עשיר והשני עני, התשובה תהיה שאלו הם דברים נסתרים בשורשי הבריאה, כפי שמביא הרמח"ל בספרו "קל"ח פתחי חכמה": "כל העבודה של בני אדם תלויה במה שהידיעה העליונה נעלמת מהם, אם היו יודעים לא הייתה עבודה על פי הבחירה, ולא היה להם שכר ועונש. וכיוון שכוננת ההנהגה היא לתת מקום לעבודה ולשכר ועונש, צריך שזה השורש יהיה נעלם". (קל"ח פתחי חכמה, פתח פא ח"א, עמ' רס"ב).

כלומר, אם העני היה יודע שלפי חלקו ותפקידו בעבודת ה' עליו לעבוד את השם מתוך עניות, ורק כך טוב הדבר בעבורו, כי אז היה שמח בחלקו, ולא הייתה העבודה על פי בחירה, כיוון שלא היה בא לניסיון של תרעומת כלפי השם יתברך.

כמובן, ישנם ניסיונות שהם זמניים ועשויים להתחלף, כלומר לא כל מי שהוא עני יהיה בהכרח כל ימיו עני, וכנ"ל להיפך, לא כל מי שעשיר יהיה כל ימיו עשיר.

מתוך ספרו החדש של הרב יצחק פנגר 'קוקטייל ההצלחה'. לרכישת היכנסו להידרות שופר או חייגו: 073-222-1250

בית שנה
מנצחת הגדולה והתקיימת

224,000
ואם לא עשיתי, אי מתי?
מ ש ת ל מ להפיץ את עלון הידברות!

עדיין לא הצטרפתם לנבחרת מפיצי עלון הידברות?
הזדרו והיכנסו להגרלה **073-222-13-88**

עלון הידברות, הנבחרת הטובה, בנפוצות עלון הידברות, הנבחרת הטובה בכל רחבי הארץ, הידברות חסרת אי"ה הטובה את ההגרלה הנבחרת בין כלל המפיצים והחייבים והחדשים שיצטרפו בתקופת הידברות, על 3 פרסים יוקרתיים: 15000 ש"ח מנוחה, 10000 ש"ח מנוחה, ו-10000 ש"ח מנוחה.

ובני כן מנצח נבחרת הידברות של ימינו באמצעות יוזמת יוזמת חסות חסות. זה פתרון המצוי, וזה ללא הגבלות.

ממלאים לחבר וקבלים 2 בונוסים: ספר מחנה - כרטיס נוסף להגרלה שיבדיל את ניצויים לזכות. הבאטום 5 מפיצים חדשים: קבלו 5 ספרים - 5 כרטיסי הגרלה נוספים.

ממלאים לחבר וקבלים 2 בונוסים: ספר מחנה - כרטיס נוסף להגרלה שיבדיל את ניצויים לזכות. הבאטום 5 מפיצים חדשים: קבלו 5 ספרים - 5 כרטיסי הגרלה נוספים.

נוער מתמודד

הרב דן טיומקין

מתי המהות שלו תתגלה?

לאן בורח כלב הים כשמגיעים ציידים, ומתי תתגלה מהותו של הנער שלנו?

הפעם רצייתי לדבר על כלב ים, שזו חיה מדהימה, שתאמינו או לא, מלמדת אותנו לקח חשוב בחינוך(!). במשנה במסכת כלים (י"ז ג') נאמר: "כל הבא מן הים טהור, חוץ מכלב הים". זה דין בהלכות טומאה וטהרה: כלי שעשוי מחומר גלם מן הים, הוא טהור ולא מקבל טומאה, חוץ מכלב-הים, שלא מוגדר כחייט-ים, ולכן כלי שעשוי מחומרי גלם שמקורם בכלב-הים, כן מקבל טומאה. מה נשתנה כלב הים משאר חיות הים? הרי הוא נמצא בים בדיוק כמו שאר חיות הים?

ההסבר הוא, שבזמן שבאים ציידים, הוא בורח ליבשה. וזה פרט מהותי מאוד, שמבדיל אותו מכל שאר חיות הים. בעוד שבשגרה הרגילה, כל חיות הים שווהת יחדיו במים, כשמגיעה עת צרה, וציידים מגיעים, כל חיות הים בורחות למעמקי המים, ורק כלב הים עולה ליבשה. זה מעיד על כך שמקום חיותו הוא היבשה, והוא לא חייט-ים! אותו הדבר בדיוק אצל היהודי. גם אם בשגרה הרגילה הוא מועד ונופל, מאתגר ובעייתי, ברגע שיש צרה - אז מתגלה פנימיותו הקדושה. זה המדד: לאן הוא בורח כשקשה לו. רואים את זה בכל מיני הזדמנויות של התאחדות בעת מלחמות וצרות, אבל הייתי רוצה לקחת את היסוד הזה לחינוך מתבגרים, שהם בגיל של בירור זהות, ולפעמים הם נגררים אחרי דברים לא טובים...

אחת הברכות בפרשה שלנו היא שניהה "לראש ולא לזנב". כאשר לומדים תורה, צריך להבין את המושגים ברובד עמוק ולא ברובד הפשוט. המושגים "ראש" ו"זנב" מיד מצטיירים לנו במוח כזנב של חיות, וראש של דג. זה גם נכון, אבל זה רק ייצוג גשמי ליסוד עמוק הרבה יותר: הראש הוא החלק המוביל, המנווט, בניגוד לזנב, שהוא החלק הנגרר. כמו ברכבת: יש קטר ויש קרון, הקטר מוביל, הקרון נגרר. אצל הנערים, החלק המוביל, הראש, אינו מפותח דיו, ועל כן הם נקראים נערים, כי הם מנוערים מהחלק הזה. הם יותר נגררים. זה לפעמים מייאש, אין תוצאות להשקעה הרבה שלנו, ההורים. אבל אין לך אדם שאין לו שעה", אי אפשר לדעת מתי ייפול האסימון. אבל אנו יודעים ששלושה שותפים הם באדם. אביו ואמו הם שותפים חשובים, אבל יש שותף שלישי בכל נער, שמושקע בו ואוהב אותו, ואף על פי שכרגע הוא לפעמים נגרר אחרי ההבל, הקב"ה הטביע בו מערכות של קדושה שעוד יפעלו, ללא ספק, ולכן לעולם אין להתייאש ממנו.

דוגמה לדבר, כשרוצים ללמד ילד לרכב על אופניים, לא צריך לתת לו הרצאות על מערכת שיווי המשקל. זה לא יעזור, המערכת כבר מוטבעת בו. פשוט שמים אותו על אופניים, תומכים מימין ומשמאל, והוא תופס את העניין, כי המערכת מוטבעת בו, צרובה בו. להבדיל, גם מערכת הקדושה צרובה בנו, בכלולנו, גם בנערים המבולבלים שלנו, וגם אם לפעמים הם לא משתמשים בה בצורה יעילה. ידע זה לא תמיד מה שחסר להם, לפעמים זה פשוט לוקח זמן, ורק בעת ניסיון או בעת צרה, מהותו הפנימית תתגלה ותאיר. ועד אז? כל ההשקעה עוד תיתן פירות, וצריך להתאזר בהרבה סבלנות, הרבה תפילות, והמון אהבה!

לרכישת הספר "בוטר המלאכים", ארגז כלים להורי המתבגר מאת הרב דן טיומקין, חייגו להיברות שופו 073-222-1250

המדריך לחינוך

הרב זמיר כהן

חינוך ילדים - האחריות של הדוגמה האישית

אנחנו לא מחנכים את הילדים רק בעזרת דיבור ישיר - אלא גם ובעיקר באמצעות דוגמה אישית. כיצד נחזיר בהם מידות טובות?

הכל יודעים שהילד מדבר ומתנהג בהתאם לסגנון הדיבור ולהתנהגות שהוא רואה אצל הוריו. וכדברי התלמוד (סוכה נו ע"ב): "כדאמרי אינשי: שותא דינוקא בשוקא, או דאבוה או דאימיה. (דיבורו של ילד בשוק, או של אביו או של אמו)". ובכל זאת, לא רבים נותנים דעתם על סגנון דיבורם ועל צורת התנהגותם ליד ילדיהם.

על כל זוג נשוי לזכור, כי החל מהרגע שבו הפכו להורים, חלה עליהם אחריות גדולה בדיבורם ובדפוסי התנהגותם, לאור הדוגמה האישית שיתנו לילדיהם. אמנם עבודת המידות ואימוץ סגנון דיבור נקי ומכובד מתחילים שנים רבות לפני ההורות, אולם בשעה שנעשו הורים עליהם לשקול היטב פי כמה וכמה כל דיבור ומעשה, בפרט כאשר ילדיהם נוכחים במקום.

באירועים חגיגיים קורה לא פעם, שהאורחים היושבים סביב השולחן חשים שלא בנוח מהתנהגותו ומצורת אכילתו חסרת התרבות של אחד היושבים. והנה, כנהוג בעולמם של צלמי הווידאו, עוברים הם בין השולחנות ומצלמים את המסובים. עם התקרבות המצלמה לשולחן, משנה חסר התרבות בקיצוניות את התנהגותו. מסדר את צווארון חולצתו, מחפש את המזלג והסכין שמשום מה נעלמו לו, מחייך בנימוס למצלמה כאיש תרבות, ואוכל בדרך ארץ... הסיבה פשוטה: המצלמה מתקרבת.

כך ממש צריך לחוש כל הורה בעת השהייה בחברת ילדיו: "המצלמה כאן! ועלי לעשות הכל כדי להיות מצולם כאיש תרבות שדיבורו נקי, מעשיו מתוקנים, וזמנו מנוצל ללימוד ולעשייה נכונה".

כל יועץ חינוכי בעל ניסיון יכול להעיד כי בבית שבו ההורים מדברים בנחת ומנהלים את ביתם ברוגע, גם הילדים מדברים בנחת ביחס לילדים אחרים, והם גם רגועים ומחונכים יותר. ואילו בבית שבו אחד מהוריו מאבד שליטה עצמית ברגעי לחץ, והוא צועק ומשתולל, רוטן וכועס, גם ילדו יתנהג כך בדיוק כאשר קורה דבר מה שאינו מוצא חן בעיניו. שהרי הוא ראה ולמד היטב כיצד בדיוק יש להתנהג ברגעי לחץ.

בנוסף, מאחר ששלום הבית נעוץ בהכרת ההבדלים שבין הצרכים הנפשיים של האיש לבין הצרכים הנפשיים של האישה, כפי שהרחבנו בספר "המדריך המלא לנישואין מאושרים", כאשר רואים הבן והבת את הגישה הנכונה של אבא כלפי אמא בהיותו קשוב לצרכיה במבט מלא אהבה, בהענקת דברי שבח והערכה הבאים מלב אוהב, ובאוזן קשבת לדבריה, ומאידך את הגישה הנכונה של אמא לאבא, באמצעות משפטי כבוד והערכה על מעשיו ואישיותו, במתן משקל כבוד לדעתו ולדבריו, ובהפניית שאלות חשובות להכרעתו, הרי אז גם הילדים עצמם ינהגו כך בעתיד לאחר נישואיהם, דבר שיש בו הצלה ממשית לחיי הנישואין שלהם.

מלבד דפוסי ההתנהגות שבין בני הזוג, גם באשר להתמודדות היום יומית עם ניסיונות מצויים הקשורים לאמונה ובטחון בה', לידיעה העמוקה שהכל משמים (חוץ מיראת שמים. ברכות לג ע"א) וממילא כל המתרחש עמנו נעשה לטובה, מושפעים הילדים בתת הכרתם מתגובות הוריהם בעת ניסיונות דומים, והם יפנימו אותם אל עומק אישיותם בהתאם לתגובות הוריהם, הרבה יותר מדיבורים והרצאות ששמעו מטובי המחנכים.

מתוך ספרו החדש של הרב זמיר כהן "המדריך המלא לחינוך ילדים". לרכישת הספר חייגו להיברות שופו 073-222-1250 או באתר shops.hidabroot.org

אחי, בדקת את התפילין? **ומה עם המזוזות?**

דווקא עכשיו בחודש הרחמים, בהיברות שופו דאגנו לכם לכל הפרטים: מחזור תפילין שנכתב בקפידה על ידי סופרים יבא שמיים בעלי הסמכה בתחום | כל המחזורי ופרשיות תפילין עוברות 2 הגהות ממשב 2-3 הגהות גבאר | כל המגעים ועיי כל המגעים: ספרדי, אשכנזי, רש"י, רבנו תם | בתים מהודרים לתפילין עמידים ואיכותיים מעור במהם ססה | פיקוח קפדני וכשרות מחמירה ברמה הגבוהה ביותר | מגוון ענק של בתי מחזורי מעוצבים מהודרים ממונים שונים | אסקופ מרירה במיוחד כולל שליחי עת הבית | אחריות מלאה על כל המוצרים לתקופה של 10 שנים.

מחזור תפילין ומזוזות עם הכתוב! shops.hidabroot.org

מחירים מיוחדים לרגל חודש אלול

הזמינו כעת תפילין ומזוזות: 073-222-1250

עדיין מעתמש בתפילין? מבר המצווה? מתי בפעם האחרונה בדקתם את המזוזות? כי באלול יש עניין לבדוק, לחדש, להחדר ובע"ה לזכות במצוות תפילין ומזוזות!

זכרו כי גם תפילין וגם מזוזות, כשרים ומהודרים ככל שיהיו, עולמים להיפסל עם השנים...

קו ההלכה

הרב ירון אשכנזי

הלכות חודש אלול וערב ראש השנה

מה מיוחד בתפילת מנחה האחרונה של השנה, ומתי הקב"ה דן מה יקרה לנו השנה?

מובא שהקדוש ברוך הוא דן בכל יום. כיצד ייתכן דבר זה?

בתשובה המיוחסת לרי"ף (קובץ המועדים עמוד ג') מבואר שבראש השנה הקב"ה דן על כללות השנה, אם בשנה זו ירוויח פלוני או חס ושלום ימות פלוני, אך אינו דן באיזה יום ירוויח או ימות. את ההחלטה אימתי יארע המאורע דן הקב"ה בכל יום לפי מעשי בני האדם. והוסיף שם שהטעם למה הקב"ה דן בכל יום, הוא כדי שיבואו הנשמות וישמעו את הגזירות, ויתפללו על החיים.

מדוע אומרים בראש השנה את הפרק "הרנינו לאלוקים עוזנו"?

הלוויים היו אומרים אותו במוסף של ראש השנה, ויש בפרק זה ארבעה דברים הרומזים ליום זה: "תקעו בחודש שופר" מרמז על תקיעת שופר, וכן כתוב "כי חוק הוא משפט לאלוקי יעקב", שמרמז על המשפט ביום זה; ונאמר "עדות ביהוסף שמו", רמז ליוסף הצדיק שיצא מן הבור ביום ראש השנה; ועוד נאמר בו "הסירותי מסבל שכמו", שביום זה פסקה העבודה מאבותינו במצרים (גמרא ראש השנה בכמה מקומות, דף ח' דף י"א דף ל').

073-3333-300

הידברות וקו ההלכה בשירות ללא תשלום, למענכם. לכל שאלה בהלכה, חייגו עכשיו 073-3333-300

(שו"ת שבט הלוי חלק ד' סימן נ"ד אות ה'). ובני עדות המזרח מקפידים להתחיל את הסליחות קודם עלות השחר. ואם התחילו קודם עלות השחר, אף על פי שנמשכו לאחר עלות השחר - יכולים לומר תחנון, אבל אם התחילו אחר עלות השחר, לא יאמרו תחנון (כך משמע מכף החיים סימן תקפ"א סעיף קטן ע"ג בשם המגן אברהם).

מה המיוחד בתפילת מנחה האחרונה של השנה?

לכתחילה ראוי לבוא לבית הכנסת בעוד היום גדול, ולהתפלל מנחה בכוונה, כי היא התפילה האחרונה של השנה, ויש בכוחה לתקן כל תפילות השנה, אם היו פגומות. לכן יזהר מאוד לאומרה בכוונה ובזמנה (מטה אפרים סימן תקפ"א אות נ"ז, שופר בציון פרק א' אות כ"ב).

במשנה מסכת ראש השנה (דף ט"ז עמוד א') מבואר שבראש השנה נידונים כל באי עולם, ומאיך, בגמרא מסכת עבודה זרה (דף ג' עמוד ב')

מה המקור לדבר שצריך לערוך חשבון נפש בחודש אלול, וכיצד עושים זאת?

זה לשון קודשו של מרן הרב חיד"א בספר "מורה באצבע" (אות רמ"ג): "חודש אלול זמן תשובה לכל הוא, ויזהר לפשפש במעשיו, וטוב וישר שבכל לילה קודם שישי, טרם אמירת וידוי, יפשפש ויחפש דרכיו ובמעשיו באותו יום ויתוודה וישוב, וכן יעשה מראש חודש אלול עד יום הכיפורים. והיה צריך לעשות כן כל ימיו בכל לילה, כמעשה הצדיקים קראו בשמותם 'מארי דחושבנא', ולפחות כה יעשה בארבעים יום הנוראים הללו" (הביאו כף החיים, סימן תקפ"א סעיף קטן כ"ד).

בערב ראש השנה כבר מהבוקר לא אומרים תחנון. אם כן, אם מתפללים סליחות בבוקר, אחר עלות השחר, האם יאמרו תחנון או לא?

יש אומרים שיכולים לומר תחנון בסליחות גם אם מתפללים סליחות אחר עלות השחר, ונוסח הסליחות אינו משתנה, רק בשחרית לא אומרים

נפלאות הבריאה

דבי רייכמן

פרקטלים טבעיים

ככל שנעמיק להביט אל תוך הפרקטל, כך נגלה אותו חוזר על עצמו שוב ושוב

בהם במבט ראשון. הפרקטל הטבעי המוכר ביותר הוא פתית השלג. כאשר מביטים בפתיתי שלג דרך מיקרוסקופ, ניתן לראות שמלבד צורתו הגיאומטרית המושלמת, הוא גם מורכב מחלקים קטנים הדומים לו עצמו.

פרקטלים אחרים ניתן לראות בצמחים שונים, כמו למשל בפרחי הכרובית, בנימים של עלים מסוגים שונים וגם בצורתם של ענפי העצים. ניתן לראות אותם גם במקומות נוספים, כמו למשל בשוניות אלמוגים, בבועות סבון, בגבישי קרח ועוד. אפילו ההתפצלות של כלי הדם בגוף האדם היא בעלת צורה פרקטלית. לעיתים קרובות ניתן לראות פרקטלים גם בנופים - כך, למשל, אם נצלם את אורכו של חוף ים מלמעלה, נגלה שהתמונה דומה מאוד למה שנראה מולנו אם נטייל לאורכו של אותו החוף... הפיורדים בנורבגיה הם דוגמה מובהקת לנוף פרקטלי שכזה.

סרפינסקי ועוד - כולם צורות גיאומטריות מרהיבות המורכבות מחזרה על עצמן שוב ושוב. הבנייה של פרקטל נעשית לרוב בשיטה של רקורסיה: לוקחים צורה גיאומטרית פשוטה כלשהי, ומבצעים בה פעולה מסוימת. לאחר מכן לוקחים כל אחד מן החלקים שנוצרו מאותה פעולה, ומבצעים בהם אותה פעולה בדיוק. כך נוצר פרקטל בעולם המתמטיקה, המחשבים ועוד. אולם הפרקטל אינו המצאה של בני אדם. בהתבוננות סביבנו בעולמו של הקב"ה אפשר לראות פרקטלים רבים, גם אם לא תמיד אנו מבחינים

פרקטל הוא מושג מתחום המתמטיקה והפיזיקה, שמשמש גם בגרפיקה, במחשבים ובמגוון תחומים אחרים. הפרקטל הוא צורה גיאומטרית שמורכבת מהעתקים מוקטנים שלה עצמה. למעשה, כל חלק של הפרקטל ייראה בדיוק כמו הפרקטל השלם - בקנה מידה קטן יותר. ככל שנעמיק להתבונן אל תוך הפרקטל, נגלה אותו שוב ושוב.

את המונח "פרקטל" טבע החוקר בנואה מנדלברוט, על שמו נקרא גם אחד הפרקטלים המוכרים ביותר. פרקטלים מפורסמים אחרים הם פתית השלג של קוך, משולש

073-3333-300 ❁

התקשרו למענה אנושי הלכתי

24 שעות ביממה

בעברית וב-5 שפות זרות

- 1. שלוחה לכל נושא הלכתי הלכות נהרה דיני ממונות
- 2. שלוחה שלום בית השקפה וטוסי חרדות ובעיות רגשיות פוריות עפי' ההלכה
- 3. שלוחה מרכז בוררות ארצי עפי' ההלכה רשת בני הדין וההוראה
- 4. שלוחה לימוד בחברותא 5 דקות תורה ביום לנשים ולגברים
- 5. שלוחה שיעורים והרצאות של הר"ה זמיר כהן
- 6. שלוחה הדרכה מעשית להפרעות תרומות ומעשרות

האם תושב חו"ל יכול להצטרף לאמירת סליחות בשידור חי המתקיים בארץ בחצות לילה?

קרוסלה (א')

סיפור מהחיים
חיים ולדר

יהודי שהסתבך כלכלית מגיע לחו"ל לחפש משקיע שיציל אותו מפשיטת רגל. מתברר שמי שמסתבך פעם אחת - כבר לא יכול להיגמל מזה. מכל מאות מיליוני אזרחי ארה"ב, הוא מוצא את עצמו מתקוטט דווקא עם האדם היחיד שיכול לעזור לו... ואז הוא מגלה שהחיים הם קרוסלה

הייתי רוכש במקביל ארבעה בתים, משפך, מוכר ומביא רווחים נאים. בתום שנה וחצי כבר יכולתי לרכוש דירה משלי. שיהיה ברור, הכסף לא סינוור את עיני, ידעתי את האמת, שהתורה שווה יותר מכל הון שנמצא עלי אדמות, ולכן בכל אותו הזמן הייתי אברך. יום שלם ישבתי ולמדתי. איך הצלחתי לשלב את עיסוקי בתוך הלימוד? פשוט עשיתי זאת בין הסדרים ובליילות, ובעיקר העסקתי אנשי מקצוע שידעו את המלאכה. לי היה ראש לחשב כמה צריך להשקיע ואיך לעשות זאת בדרך הזולה ביותר. בעצם, הייתי גם אברך פשוט שיושב ולומד, ובסיעתא דשמיא גם קבלן שיפוצים, גם איש נדל"ן וגם איש כספים.

שיש לי עסקה. הסברתי להם שאני אקנה את הדירה, אשקיע 10,000 בשיפוץ ואמכור ב-120,000 אלף, שזהו מחירה של דירת ארבעה חדרים במצב טוב. בתוך שבוע התארגנו 25 אברכים מהכולל. כל אחד נתן לי 3,200 דולר, ואני רכשתי את הדירה ב-76,000 דולר, כך שביחד עם שכר טרחת עורך הדין הגעתי ל-80,000 דולר. בתוך חודש אחד הבאתי את הדירה למצב כזה, שאפילו בעלי הדירה לא הכירו אותה. לאחר מכן פרסמתי אותה למכירה, ומהר מאוד מכרתי אותה ב-115,000 דולר. רווח של כמעט 35,000, אחרי ניכוי ההוצאות. כמובן, כל אברך שהשקיע - קיבל את כספי ההשקעה בתוספת הרווח, וכולם היו מרוצים.

לאחר שנתיים הזדמן לי עסק נפלא. בניין שלם של 20 דירות, ישן אמנם, אבל במחיר מציאה. על פי החישוב שלי, לאחר הרכישה והשיפוץ יהיה ממנו רווח של למעלה מ-200%. ההשקעה הראשונית הייתה של חצי מיליון דולר, ואני גייסתי את הכסף בתוך שעתיים. איך? כבר הסברתי. רכשתי את הבניין והתחלתי את השיפוץ, תוך שאני מגייס עוד משקיעים. ולראשונה בתחום הזה, נתקלתי בבעיות שמוטטו לי את כל התכניות. מתברר ששני דיירים לשעבר מצאו דרך לעצור את הבנייה בתואנות שונות, כדי לסחוט ממני כספים. במקביל, נעשתה פנייה בעילום שם לעירייה, אודות בנייה בלתי חוקית שנעשתה בבניין שנים רבות לפני שרכשתי אותו. בכל יום שעבר גיליתי עוד אנשים שדורשים כספים, ואם לא אתן להם, הכל ייעצר לשנים רבות.

ואז מצאתי עוד דירה. הפעם ב-57,000 דולר. לקח לי בדיוק יומיים לגייס את הכסף, ועוד חודשיים לקנות ולשפץ, ואז למכור ב-105,000 דולר. העניין הזה החל להתפרסם, ואברכים החלו פונים אלי, שאשקיע את כספם. הסכומים גם החלו לגדול. אנשים הניחו 10,000 וגם 20,000 דולר, כך שיכולתי לקחת פחות משקיעים ולקנות יותר בתים. אתה כתבת זאת פעם, ואני יכול להעיד על כך: אברכי כולל הם האנשים הכי חדים, הכי פקחיים ומבינים עניין בכל נושא שהוא. ויש עוד משהו: כוח ההתגבשות שלהם מדהים, מפני שדיבוק החברים הוא יציב, יש אמון ביניהם, וזאת מכיוון שנמצא שם החומר האנושי הטוב ביותר בעולם. הם מלווים זה לזה בלי חשש, וגם יודעים להתאגד ולהשקיע.

נישאתי לפני כשלושים שנה, והתחלתי ללמוד בכולל. גם הורי וגם הורי רעייתי לא היו משופעים בממון. למעשה, התחננו מבלי שירכשו לנו דירה, כפי שהיה מקובל אז. הייתי צריך לשלם שכירות וגם לכלכל בית, וכל זאת ממלגה של כולל וממשכורת קטנה של מילויי מקום פה ושם. הראש שלי היה עסוק בלחשוב איך אני מביא פרנסה ואיך אני קונה דירה. אשתי, שעבדה בהוראה, לא זכתה לתקן, ולכן נאלצה להסתפק בשעות בודדות ובלתי קבועות. במקום שבו הייתי, לא נראה אופק כלשהו לדירה. באחד הימים עברתי ליד בניין, וראיתי שלט: "דירה למכירה ב-76,000 דולר". לפני שלושים שנה, זה היה המחיר לדירה בת שלושה חדרים. החלטתי להיכנס לדירה. היא הייתה בת ארבעה חדרים, אך בגלל מצבה הרעוע, הבעלים כנראה לא הצליחו למכור אותה כפי שהיא, והציעו אותה במחיר של דירת שלושה חדרים. קלטתי שהמצב לא גרוע כל-כך כפי שנראה לעין. זה היה רק עניין של טיח, צבע חדש, אמבטיית וכלים סניטריים. המטבח נראה רע, אבל קלטתי שאם אני מחליף את דלתות הארון ואת הברזים, הוא ייראה סביר. הגעתי לכולל ואמרתי לאברכים שאני חושב

אלול זה בדיוק הזמן! כדי לקבל בעז"ה את השפע לשנה הבאה

הרב משה כהן שליט"א
תלמיד זקן המקובלים הרב יצחק כהורי זצ"ל
מגיע לבית הידברות במיוחד
לבדיקת המזוזות שלך!

לפנים של קליים הפחיתים
המטווח הפחיתים המזוזות
של הרב משה כהן

מנהג נפוץ
הוא לבדוק
את המזוזות
בחודש אלול

לפרטים נוספים
ולתיאום מועד:
073-222-1300

בדיקה יסודית ומדוקדקת ✓ החלפת קלף פסול במקום ✓ מבחר בתי מזוזה מעוצבים

הפיזיקה בתורה

>> המשך מעמוד 2

הרמב"ן, שחי לפני כ-800 שנה, כתב בביאורו: "משיצאו השמים והארץ מן האפס אל היש הנזכר בפסוק הראשון, נהיה זמן. כי אף על פי שזמנינו ברגעים ושעות, שהם באור ובחשך, משיהיה יש – ייפתש בו זמן" (בראשית פרק א', פסוק ד').

הרמב"ם כתב בפירושו: "גם הזמן עצמו הוא מכלל הנבראים, שהרי הזמן תלוי בתנועה, והתנועה היא מקרה בחפץ הנע. ואותו חפץ נע עצמו, אשר הזמן תלוי בתנועתו, אף הוא נברא" (מורה נבוכים, חלק שני, פרק י"ג).

הביאורים שראינו נמצאים תואמים לחלוטין לתפיסת הפיזיקה המודרנית, הרואה בהופעתם של החומר והאנרגיה את הופעתו הראשונה של הזמן; ידע מדעי זה נמסר והועבר במשך אלפי שנים על ידי חכמי התורה.

מי שלא מצליח להתפעל מגודל התגלית הזו, אינו יודע עד כמה "הפיזיקה המודרנית" היא באמת מודרנית: במשך אלפי שנים רווחה הדעה בין חכמי אומות העולם, כי היקום קיים מנצח נצחים ללא שינוי וללא התחלה בזמן, דעה שהתחילה עם אפלטון ואריסטו ביוון העתיקה, ונידונה לאורך ההיסטוריה ללא הכרעה מדעית. השקפה זו בדבר "קדמות העולם" חדרה אפילו למדע של תחילת המאה ה-20, כאשר פרופ' אלברט איינשטיין סבר בתחילת דרכו שהיקום הוא סטטי, וניסח על פיו את הקבוע הקוסמולוגי ב-1917 למניינם. רק לאחר הגילויים של האבל באמצעות טלסקופ הענק של מצפה הר וילסון, ב-1929 למניינם, שינו כל הפיזיקאים, ובתוכם איינשטיין, את תפיסתם על הזמן, והסכימו פה אחד על תחילתו של היקום מנקודה בראשיתית. איינשטיין כינה את אמונתו הקודמת: "הטעות הגדולה ביותר של חיי" ("That was my biggest blunder of my life").

התורה, אשר גילתה את האמת על ממד הזמן וראשית היקום (הופעת החומר, האנרגיה, המרחב והזמן מנקודה בראשיתית), העידה במשך אלפי שנים בעקשנות על האמת הזו נגד דעת כל הפילוסופים והמשכילים שטענו את ההיפך.

האמת נחשפה לפיזיקאים רק במאה האחרונה, וזכתה לבסיס מדעי מוצק בזכות טכנולוגיה לווויינית משוכללת, כך גילו המדענים את מה שהתורה סיפרה תמיד: "בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ".

טעמים.

א. הרגשתי שאולי הבחור נעלב קצת מהסירוב, ונשאר מאחור.

ב. אמרתי לעצמי: "אתה מקפיד על גזל, אבל מה עם מצוות צדקה? הבחור הצעיר ללא כסף ורוצה להיכנס למקווה. לא תיתן לו?"

אני אומר לבחור: "הנה, אני נותן לך שלושה מטבעות, ואתה תיכנס באמצעותם".

"אבל יש לי מנוי בבית", הוא מבהיר. תחבתי את המטבעות מבעד לקרוסלה, והוא בלית ברירה שלשל אותם ונכנס.

מיד אחרי נכנס יהודי מבוגר באמצעות כרטיס המנוי שברשותו, ופנה אלי: "למה לא הסכמת לתת לו להיכנס איתך?"

"כי זה גזל".

"אבל הוא אמר לך שיש לו כרטיס בבית". "אני יודע", אמרתי. "אבל על פי חוקי המקווה לא מספיק לומר שיש לך כרטיס. צריך גם להביא את הכרטיס. ברגע שאני נותן לו להיכנס בלי כסף, אני מסייע לגזל".

"חבל", הוא אומר לי, "בחור חסידי אומר לך שיש לו מנוי, אתה צריך להאמין לו".

•••

ביציאה מהמקווה שוב אני פוגש את האיש המבוגר.

הוא מהנהן בראשו, "שולם עליכם", ושוב אומר: "היית צריך לתת לו".

"נתתי לו בדרכי שלי", התגוננתי. "הרי לא השארתי אותו ככה בחוץ. שילמתי מכספי".

"זה נכון", התרצה האיש. "אתה יודע מה, אני רוצה להיפגש איתך. יש לי משרד במנהטן, וביום שני אני רוצה לראות אותך בשעה תשע אצל".

ולפני שאני שואל אותו היכן המשרד ומה העניין, הוא מוציא כרטיס ביקור ונותן לי.

אני תוחב את הכרטיס לכיסי והולך לבייסמנט. אני פוגש שם את חברי לחדר, ואומר לו: "פגשתי איזה אדם שהזמין אותי לפגישה".

הוא אומר לי: "מי?",

אני מראה לו את כרטיס הביקור, ותיכף ומיד רואה שהוא הולך להתעלף.

"אתה רציני?", הוא אומר לי, "אתה יודע את מי פגשתי?"

"את מי?" אני שואל אותו.

"זה היהודי הכי עשיר בניו יורק. לא אגזים אם אומר לך שהוא אחד מעשירי אמריקה. הוא התורם הגדול של חסידות 'סאטמר', ולהגיע אליו ניתן רק לאחר המתנה של חודשים. צדקות הוא מחלק רק דרך ועדות, ולא ניתן להגיע אליו באופן אישי. תקשיב, אתה זכית כאן לנס של ממש!"

המשך בעז"ה בשבוע הבא.

לרכישת ספרו החדש של חיים ולדר "אנשים מספרים על עצמם 1 ו" ושאר ספריו ילדים, מבוגרים ונוער, חייגו להיזכרות שופר: 073-222-12-50 או באתר shops.hidabroot.org

בתחילה רציתי לגייס עוד כספים, אך אז הבנתי שאני עלול לסכן כספים של אברכים, נוסף על הכספים שכבר הושקעו אצלי. עצרתי את העבודה, ולמעשה נתקעתי עם השקעה של 750,000 דולר, מבלי שאני יכול להתקדם.

קשה לי לתאר איזה צער עבר עלי. העסקה הייתה כדאית מאוד, אך בגלל ערימת הבעיות כבר לא היה לי עוז לפנות לאנשים, ואפילו לא להיענות לאברכים שפנו אלי שהם רוצים להשקיע את כספם. פחדתי שהבניין הזה הולך להיות בור בלי תחתית.

ימים קשים מאוד חלפו עלי. אני אברך פשוט, שמוצא עצמו בעל חוב בגודל של מדינה שלמה. ידעתי שלא עשיתי שום פשע, אבל עם זאת הבנתי שאני תוקע לאנשים יקרים כספים שאספו בעמל רב.

בשלב הזה מישהו הציע לי להתייעץ עם רב חשוב, והוא הורה לי לנסוע לחו"ל ולגייס כספים, כדי שאוכל איכשהו לסיים את העבודה ולהחזיר את הכספים למשקיעים.

הרב אמר לי לפני כן דבר חשוב: "תתקשר לכל המשקיעים היהודיים שאתה נוסע, כדי שלא יחשבו שברחת. זה עלול לגרום ללחץ גדול, ויהיה עליך להחזיר מיד את כל הכספים".

ואכן, פעלתי על פי העצה החכמה. הודעתי לכולם שאני נוסע לגייס כסף, ואפשר לומר שאפילו "ביקשתי מהם רשות". כולם נתנו בלי בעיה.

•••

נסעתי לחו"ל, שכרתי "בייסמנט" והתחלתי לצאת ולבוא בין אנשים. מהר מאוד הבנתי, שייקח לי עשרים שנה לגייס את הכספים הדרושים לי. רבעי הדולר שקיבלתי לא היו יכולים לכסות השקעה כלשהי, וכבר חישבתי את פעמי בחזרה לארץ.

ביום שישי הלכתי, כדרכי, למקווה. הכניסה למקווה הייתה מעין "קרוסלה". מכניסים כסף או מעבירים כרטיס, ונכנסים.

רגע לפני שאני מגיע לקרוסלה, ניגש אלי בחור חסידי צעיר ומבקש ממני להצטרף ל"סיבוב" שלי בקרוסלה.

אני יודע שכאן חלק מהקוראים לא יבינו מכירים את הקרוסלה ביציאה מן הכותל לכיוון המדרגות? היא מתאימה לאדם אחד, אבל בהחלט יש אפשרות לשני בני אדם להיכנס. ההבדל הוא, שבכותל זה ללא תשלום, ולמעשה כאן, הבחור הצעיר ביקש להיכנס למקווה בחינם.

אני אומר לו: "זה לא בסדר. זה גזל".

הוא עונה: "יש לי מנוי, שכחתי אותו בבית. זה בסדר. כולם עושים כך".

אני אומר לו: "הנה, אני לא עושה כך. זה כבר לא כולם". ובעודי מדבר, שלשלתי שלושה מטבעות של רבע דולר למכונה, עשיתי סיבוב בקרוסלה ונכנסתי.

לאחר שנכנסתי, הרגשתי שלבי נצבט, מכמה

**שלום בית אמיתי!
זה לגרום אושר לכל
המשפחה!**

073-222-1310

בעקבות המצב אליו נקלענו, משפחות רבות עברו קשיים גדולים, הן בזוגיות והן ביחסי הורים-ילדים. המון פציעות הגיעו למחלקת שלום בית, אשר מופנה במסירות ובהצלחה רבה על ידי המומחים, וברוך השם בני הזוג מספרים כי עלו על דרך המלך, וחיי המשפחה נולה השתנו מן הקצה אל הקצה. הזוגיות נבצלה, והילדים מאושרים מסמס.

מה אתכם? דברו אתנו

בכל נושא לעזרתכם: תקשורת זוגית | בעיות רגשיות | זיווג שני | נכונות הבית | בעלי חשונה | מעורבות הורית | קדושת הבית ועוד

החברותא של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל

ספר ייחודי על הגר"ע יוסף זצ"ל, הרפתקאות חדשות של חבורת תריג וקומיקס חדש של הרב אוהיון

הרב אברהם אוהיון - "אחרי המלחמה" (קומיקס)

הרב אברהם אוהיון ממשיך להוציא ספרים בקצב מסחרר, והפעם מדובר ב"אחרי המלחמה" - ספר שאינו בהמשכים, לשם שינוי, המתאר שרשרת גילויי השגחה מופלאים להם זכו בני משפחת רבינוביץ' בזמן השואה. האב ואשתו נלקחו בידי הנאצים לגיא ההריגה, והופרדו מילדיהם שהוברחו אל מחוץ לגטו. כך הם שרדו את תלאות השואה, מופרדים זה מזה, אך איתנים באמונתם, ועם המון השגחה וישועות. מדובר בספר מושקע במיוחד, עם איורים נפלאים ובוגרים מהרגיל. הדבר הופך את הקומיקס לכזה שיכול להתאים לא רק לילדים, אלא גם למבוגרים שיוזעים להעריך סיפורים טובים והיסטוריים, בכל פורמט ובכל הגשה.

חיים ולדר - חבורת תרי"ג בתעלומת אפוד הבד

חבורת תריג, שהחלה את דרכה כדיסק שמע עם חוברת דקה נלווית, הפכה בשנים האחרונות לאימפריה של ממש, כולל ספרי קומיקס, מגזין להורים, פאזלים ומשחקי קופסה ואפילו מרצ'נדיז. וכמובן שבלב העשייה נמצאים גם הספרים המושקעים שמתעדים את עלילות החבורה. "חבורת תריג בתעלומת אפוד הבד" הוא הספר השישי בסדרה, וגם במרכזו נמצאת תעלומה. הפעם התעלומה החלה כבר לפני כשלושת אלפים שנה בשילה הקדומה, וגם הפעם שזורים כאן מסרים חינוכיים, כולל סיפורי צדיקים, משלים ומדרשי חז"ל מפתיעים. בסוף הספר ישנה הופעת אורח של המחבר, חיים ולדר, מה ששוב נותן את התחושה של חשיבה מרעננת מחוץ לקופסה. ואפרופו קופסאות ואריזות, קשה שלא להחמיא לעריכת הספר גם מבחינה גרפית. ניכר שבוצעה כאן עבודת חשיבה משמעותית, שנותנת חוויה נוספת לספר. המון איורים, עריכה גרפית מושקעת, פרטים קטנים שמעידים כאמור על חשיבה נוספת, ובסופו של דבר גם יריעה ארוכה במיוחד (יותר מ-300 עמודים) של תוכן איכותי ומושקע.

הרב אליהו שטרית - רבנו

הרב אליהו שטרית מוכר בעיקר בתוך החברותא של הרב עובדיה יוסף זצ"ל, אבל בפועל - בהקדמה לספר כותב הרב שטרית שזו יומרנות לחשוב כך, ובסופו של דבר ההגדרה הנכונה היא "שימוש". ואכן, הרב שימש את מרן זצ"ל בהוצאת רבים ספריו, והביא אותם לדפוס באופן מדויק ויעיל. אבל בין לבין, במהלך השעות האינסופיות במחיצתו של מרן, נחשף הרב שטרית לשלל סיטואציות, מקרים, התייעצויות, אמירות של מרן ועוד, ואת כולן הוא החליט להעלות על הכתב. התוצאה היא הספר "רבנו" - מעין יומן המסודר באופן כרונולוגי לפי שנים, ובו מפרט המחבר מקרים מדהימים ונדירים ששמע ממקור ראשון. מדובר באסופה נדירה, שרובה מתפרסמת כאן לראשונה, ושופכת אור חדש ומעמיק על דמותו של מרן זצ"ל, הענק שבענקים, וממחישה את גדולתו התורנית, את לבו הרחב, את חכמתו ואת למדנותו המופלגת. אוצר בלתי נדלה של התרשמות בלתי אמצעית מגדול הדור.

הספרים לרכישה בהידברות שופו 073-222-1250

רגע למחשבה

- כאשר האדם הופך את הגשמי לרוחני - משפיעים מהשמים רוחניות לגשמיות שלו. (רבי שמואל מסוכוב)
- כמה יש לרחם על הכילי, החי בעוני כדי למות בעושה. (רבי יחזקאל משינווא)

- הידברות שלום, במה נוכל לעזור?
- מזכירות הידברות 03-6166614
- יעוץ למתחזקים בתחילת הדרך 03-6106061
- יועצים לשלום בית 073-2221310
- יעוץ לנשים בנושא טהרת המשפחה 02-6301522
- הזמנת חוגי בית / הפרשת חלה (בחינם) 073-2221290
- תמיכה וסיוע לנשים בהריון 052-9551591
- דיווח וסיוע במקרי התבוללות 052-9551591
- הזמנת הרב בצרי לערב בביתכם (בחינם) 073-2221240
- סדנאות בית הידברות 073-2221300/371
- הידברות שופס (מכירות) 073-2221250
- מנוי להפצת עלון השבת 073-2221388
- נפשי בשאלתי 073-3333331
- מיזם צופיה 073-3333333
- לקבלת 2 הלכות ביום, בווטסאפ או במייל 2
hidabroot.org.vp4.me/2halachot

חידה

שחמט

קבוצה של 20 אנשים שיחקה שחמט בזוגות, כך שכל אחד שיחק בכל פעם מול אחד מחברי הקבוצה האחרים, עד שכולם שיחקו עם כולם. כמובן, בכל משחק היה מנצח אחד, שזכה בנקודה.

כאשר הסתיימו כל המשחקים, הוכרז כי באופן מפתיע, כל חברי הקבוצה זכו בדיוק באותו מספר נקודות. אלא שכאשר הוכרזה התוצאה המפתיעה, התקוממו מיד השחקנים, ודרשו לבדוק שוב את הניקוד. מדוע עשו זאת?

פתרון החידה מפרשת כי תצא:

437.5 מטרים.
3125 הנרות הקצרים שהושמדו הם פי 2.5 מנרות הנרות הארוכים. 2.5=3125:1250, כלומר ישנם 1250 נרות מכל סוג. חישוב פשוט של 15 ס"מ לכל נר מהקצרים, ועוד 20 ס"מ לכל נר מהארוכים, מביא לתוצאה של 437500 ס"מ, כלומר 437.5 מטרים.

מבין הממליצים גם הראשלי"ץ

הרה"ג יצחק יוסף

וגם גאב"ד בני ברק

הרה"ג שריאל רזנברג

מרכז בוררות 'שלום ואמת' בנשיאות הרה"ג זמיר כהן, עם סדרי דין מוקפדים ומקצועיים וצוות דינים שנבחר בקפידה עפ"י ניסיון מוכח, זמין ענבורכם, לפתרון כל כססוך במהירות האפשרית בעזרה, ובלבד שישנה הסכמה להתדיין בין שני הצדדים!

צרו קשר: 073-3333325

או שלחו מייל: mamonot@htv.co.il

יודשה ועזבונו
כסוכי שכנים
מירוק שותפותיות
נתיקין ועוד

בואו נעשה את זה נכון

מרכז בוררות שלום ואמת
דיני סמוכות
פתרון כסוכים ממונים עפ"י דיני התורה

"התחלנו לשיר, ופתאום אני רואה שהוא בוכה"

נער מוכה, יצירה מזיכרונות ותפילה קורעת לב באומן. יונתן שחר, אמן ומטפל במתמודדי נפש, מספר על עבודתו המורכבת, יצירתו הרבגונית, ועל הפעם שבה אחד מחניכיו התפרק לו מול העיניים

נעים להכיר

"יונתן שחר, 36, נשוי ואב לשלוש, גר בירושלים, יוצר ומוזיקאי שעובד עם נוער בסיכון ומתמודדי נפש."

אל תחפש רחוק

"ההורים שלי בעלי תשובה. תמיד היינו דתיים במידה מסוימת. בשלב מסוים, כשהייתי קטן יחסית, ההורים שלי נכנסו חזק לעולם התשובה. גרנו באור עקיבא, אבא שלי היה מחלוצי ההייטק בישראל, ואמא - עובדת סוציאלית. אף על פי שהפכנו להיות משפחה חרדית ועברנו תהליך מורכב ומעניין מאוד, ההורים שלי החליטו להישאר באור עקיבא."

"אני גר היום בשכונת 'בית ישראל' הירושלמית. גרים פה המון חרדים שמרנים והמון בעלי תשובה, ואני ממש רואה את התהליכים הלא פשוטים שעוברים על משפחות רבות של בעלי תשובה. הרבה רבנים מדריכים היום את בעלי התשובה להישאר כמה שיותר קרוב לסביבת המחייה המוכרת להם. לא לעזוב את המקום שחיית בו לפני התשובה, את מקום העבודה וכו'. עד כמה שזה אפשרי, כמובן, ולא סותר את ההלכה. "אני מאמין בתשובה עמוקה, כזו שבאה מבפנים, שהולכת עם החיים. וגם אם עושים שינויים - טוב שהם יקרו מתוך עבודה פנימית ומתינות, ולא ברגע אחד. אנשים שעוברים את הכל ברגע פתאום מוצאים את עצם בלי כלום. הרבה שנים אני פעיל בתפר הזה שבין חרדים ובעלי תשובה, ומנסה לעזור ככל יכולתי בנושא החשוב הזה."

פרידה כואבת

"את מקומי כמוזיקאי יוצר אני רואה ככלי הביטוי שלי. אם צלם הולך עם מצלמתו ומנציח את הרגע שהוא פוגש, צייר מסתובב עם כן ציור ומצייר את הנוף שהוא רואה, אני מלחין את מה שאני חווה. במסע חיי אני פוגש מציאויות שונות, המתמודדות ולבטים, ומנסה להוציא מתוכם את

לא נברא אלא בשבילי

"מה שגורם לי להיות מאושר, זו ההרגשה שאני מרגיש אחרי שאני שומע ששיר שלי באמת נגע במישהו. ממש לאחרונה ניגש אלי אדם שהאזין לאלבום שלי ואמר לי: 'אני בטוח שכתבת את השיר 'להיות כזה טוב' במיוחד בשבילי. אני בדיוק במצב הזה עכשיו, וזה מתחבר לי ונוגע בי כל כך'. הוא סיפר שמה תקופה הוא שבור וכמעט מיואש לחלוטין בעקבות משבר רציני שהוא חווה, והשיר היה בשבילו כמו תפילה אישית: 'להיות כזה טוב, להוסיף לאהוב'. ממש התרגשתי. זו הרגשה שהצלחת לגעת באדם בנקודות הכי עמוקות שלו ולגרום לו להתחבר, לקוות ולהתפלל."

נוער מתמודד

"עיקר עבודתי היא עם נוער מתמודד, ואני נמצא בעניין הזה כבר לא מעט שנים. הייתי מדריך וחונך של נערים במסגרות ישיבתיות ואחרות, והיום אני בעיקר מלווה בחורים בעזרת מוזיקה. אנחנו מדברים, כותבים שירים יחד, ואני מנסה לדלות מהם דברים שיעזרו להם."

כוחה של מילה

"לפני כמה שנים החלטנו יום אחד לעשות משהו טוב באחד המקומות שעבדתי בהם, אז עשינו מעגל שיח, שבו אחד המדריכים אמר לכל אחד מהחבר'ה משהו טוב בו עליו, ואני הקדשתי לו שיר. עברנו אחד אחד, וכשהגענו לנער עם סיפור חיים מורכב מאוד, המדריך אמר לו שהוא מאמין בו, שיש לו כוחות אדירים ומוטיבציה גדולה ומיוחדת, ואני החלטתי להקדיש לו את

השיר 'בן אדם, עלה למעלה עלה', של הרב קוק. "התחלנו לשיר, ופתאום אני רואה שהוא בוכה את החיים שלו. אחרי שסיימנו לשיר הוא אמר לנו שזו הפעם הראשונה בחיים שלו שמישהו אמר לו שהוא מאמין בו ושהוא יודע שיש לו כוחות. לפני כמה ימים דיברתי עם המדריך מאותו מקום והוא סיפר לי שהוא פגש לאחרונה את אותו בחור, והבחור אמר לו שזה נגע בו ברמות מטורפות ושהוא בחיים לא ישכח את זה. מדובר בבחור מאוד לא פשוט, שבשנים האחרונות היה בכלא ובמחלקות אשפוז סגורות, ולמרות זאת זה השפיע עליו מאוד. הרבה פעמים אי אפשר לדעת מה משפט שלנו יכול לעשות לבן אדם אחר."

א-ל נורא עלילה

"לפני כמה שנים זכיתי להיות שליח ציבור ביום כיפור בשכונה חילונית בפתח תקווה. היינו מעט יותר ממניין, התפללנו בכיתת בית ספר קטנה, ושם התפללנו את התפילות לאורך היום הקדוש. סמוך לנעילה, ביקשו ממני המתפללים לומר כמה מילים. הסתובבתי אל הקהל, והמחזה שנגלה לעיני היה מדהים: כל חצר בית הספר היתה מלאה באנשים, נשים וטף. מהם הרכובים על אופניים ומהם מחזיקים ברצועת לב. הקהל הגדול הגיע בשביל לשמוע את תקיעת הנעילה החותמת את היום הקדוש. מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ."

הוציאה ממסגר נפשי

"באחת השנים הראשונות שנסעתי לאומן בראש השנה, שהייתי עם מספר חברים בדירה של גוי מקומי. כמו כולם, מיד לאחר סעודת ליל החג עליתי על יצועי והתכוננתי להתעורר מוקדם לתפילת יום הדין. מיד אחרי שהתעוררתי קלטתי שחברים שלי קמו מעט לפני, יצאו לתפילה, ונעלו את הבית מבחוץ. בדיקה מהירה העלתה שאין לי שום דרך לצאת מהדירה ועלי להמתין כמה שעות עד שאחד החברים יואיל לחזור ולפתוח לי."

"הלב שלי צנח. המשמעות היא שאין לי מניין להתפלל בו ביום הדין. התעשתי ונזכרתי בדברי ההלכה שאדם שנאלץ להתפלל ביחידות, יעמוד בתפילה בזמן שהציבור מתפללים ויכוון לבו עמם. כשהגיעה שעת הנץ החמה נעמדתי להתפלל במטבח של הגוי, פניי לארץ ישראל ולבי עם הציבור. אין לי מושג מה קרה שם, אבל הלב שלי נפתח באופן בלתי רגיל ואיתו דמעויות. פתחתי את העיניים בסיום תפילת העמידה, וכשהצצתי בשעון ראיתי שעברה כמעט שעה מבלי ששמתי לב. זו אולי היתה התפילה הכי חזקה שחוויתי בחיי."

”אחרי שסיימנו לשיר הוא אמר לנו שזו הפעם הראשונה בחיים שלו שמישהו אמר לו שהוא מאמין בו ושהוא יודע שיש לו כוחות”

חשוב לדעת! הרבה קשיים רגשיים ניתנים בנ"ה לפתרון עם הנדסה המתאימה!

ולכן, לא מתעלמים! סודיות מובטחת - פעונום מתקשרים 073-333-333-1

החיים שלי השתנו!

חורבן | דנאני | ענני | מוחי | נפשי | חסר בטחון

נפשי בשאלתי | המתקן לישיך ולתפיל רשע נפשי נדתי היחיד

"פתאום דווקא היהודי מתייחס אליי הכי יפה"

ישראל סלאח נולד כסודני, ולמד שהיהודים הם רעים ח"ו. אבל ברגע הראשון בו דרכה רגלו בישראל - הוא הבין שסיפרו לו סיפורי כזב

גיליתי שהיהודים מתפללים דווקא את ההפק הגמור, ורוצים שיהיה טוב לכל העולם. בנוסף, במצרים רק רצו לירות בי, ובישראל החייל קודם כל נתן לי לשתות, ואחרי שראיתי את האנושיות הזו בעיניים, לא יכולתי להתעלם ממנה."

במהלך הזמן, החל ישראל לשאול יהודים סביבו על היהדות. "ראיתי את בעל הבית שלי מניח תפילין ומתפלל, וביקשתי ממנו שיסביר לי על התפילה. יהודי נוסף לימד אותי לברך, והעובדה שמודים לה' על כל דבר שאוכלים, נגעה לי מאוד. כך התחלתי לדבר עם אנשים נוספים על ערכי היהדות, ולבסוף הם הפנו אותי לבית הדין לגיור". אולם דרך ארוכה עוד היתה לפני ישראל עד הגיור. "דחו אותי מלהתגייר 18 פעמים, וכל כמה חודשים ניסיתי שוב. זו היתה דרך ארוכה וקשה, אבל עם הזמן למדתי יותר ויותר תורה והלכות, והצלחתי לענות בבית הדין על כל השאלות. עוד לפני הגיור כבר נכנסתי ללימודים בכלל, וגם הרבנים איתם הייתי בקשר עזרו לי בתהליך. עברתי 6 שנים ארוכות של ניסיונות עד שזכיתי להתגייר, והיו לא מעט רגעים קשים בדרך, אבל הצלחתי להתמודד איתם ולא להתייאש."

זכור לך איזה קושי מסוים מאותה תקופה?
 "עברתי בערך שנתיים בהן כבר למדתי בכולל, אבל לא יכולתי להשלים מניין. היינו עשרה אנשים בכולל הזה, ויום יום, 3 פעמים ביום, הייתי שומע איך חבריי מחפשים עשירי לתפילה. היה קשה לי מאוד לעמוד לידם ברגעים האלה ולהרגיש כאילו שאני לא קיים, אבל יחד עם זאת הבנתי שזהו ניסיון מאת ה', לראות עד כמה הרצון שלי להמשיך בדרך הזו הוא חזק."

מעביר קדושה

כיום, איך אתה מרגיש שהסביבה מקבלת אותך?

"באופן כללי בסדר גמור, וגם אם כן קורה שפוגעים בי, אני משתדל לקבל את זה באהבה. כאשר שמעי בן גרא קילל את דוד המלך, דוד אמר לאנשיו שלא יפגעו בו כי העלבון הזה הוא מאת ה', וכך גם אני מרגיש - שאם עלי לעבור איזשהו עלבון ממישהו, זה

עברתי בערך שנתיים בהן כבר למדתי בכולל, אבל לא יכולתי להשלים מניין. הייתי שומע איך חבריי מחפשים עשירי לתפילה, והיה לי קשה

בהשגחה פרטית."

אחרי שזכה להתגייר, הולך ישראל בכל ערב מעבודתו היישר לכולל. "אני שמח לקיים את המצוות, ומקווה להמשיך וללמוד תורה עוד ועוד", הוא אומר. "בנוסף, החלטתי לארגן בכל שבת תהילים לילדים, כדי להמשיך את אור התורה גם אליהם. מגיעים לאמירת התהילים הזו בכל שבת כמה עשרות ילדים. אני מרגיש שזהו הגיל הכי משמעותי לחיבור עם היהדות, ושמח על הזכות שיש לי להעביר את הקדושה הזו גם אליהם."

מאוד, בלי מים, ולכן החלטתי ללכת לכיוונם בכל מקרה. ידעתי שאני מסתכן בכך במוחי, אך הבנתי שגם בלי מים אני עלול למות. התקרבותי אליהם בידיים מורמות, וחיכיתי לראות מה יקרה, כשלבי הולם בחזקה."

כאשר פנה אליו החייל בשפה הערבית, חשב ישראל שזהו הסוף. "זה היה חייל בדואי המשרת בצבא ישראל, אך אני לא תיארתי לעצמי שיש דוברי ערבית בארץ, ולכן היה ברור לי שהוא מצרי", הוא אומר. "החייל בדק אותי וביקש שאוציא את כל מה שיש לי בתיק, וכאשר ראה שאני לא מסוכן, שאל איפה החבר שלי". בדיוק אז הגיע גם חייל יהודי למקום. "היהודי קודם כל נתן לי לשתות, ואמר לי לא לפחד, בגלל שאני בישראל, באותם רגעים עמדתי מולו לא מאמין. מאז ומעולם סיפרו לי שהיהודים הורגים אנשים, ופתאום דווקא החייל היהודי הזה מתנהג אלי הכי יפה. החזקתי את הבקבוק ביד שלי, ומרוב פחד ממנו לקח לי זמן עד שהעזתי לשתות, אבל זה היה הרגע הראשון בחיי בו הבנתי שמה שסיפרו לי על היהודים הוא שקר גמור".

ווקא ברגעים בהם התעופפו כדורי הרובים מעל ראשו, הבין ישראל סלאח שיש מי ששומר עליו מלמעלה. מאוחר יותר הוא גם הופתע לשמוע שיהודים בעצם לא שותים דם של תינוקות, והבין שטעה ביחסו אליהם. כך, אחרי שנולד כמוסלמי בדפדפן שבסודן, הוא החל אט אט את דרכו אל היהדות, ואף על פי שעבר בדרך לשם קשיים רבים, עמד מולם בנחישות גדולה, עד לגיור.

הבריחה לישראל

ישראל, שנשא בעבר שם ערבי טיפוסי, נולד למשפחה בת 15 ילדים בסודן. "כשבגרתה, הגיעה ההחלטה לברוח מהאזור בו גדלתי, והגעתי יחד עם קבוצה של כמה אלפי סודנים למצרים", הוא מספר. "במצרים הקיף אותנו צבא גדול מאוד של חיילים, והיחס שקיבלנו מהם היה נורא, בלשון המעטה. משום כך, אחרי תקופה בה עברתי קשיים רבים, החלטתי לנסות להגיע לישראל. שילמתי 100 דולר לבדואים כדי שיובילו אותי לשם, והלכנו לילה שלם ברגל לכיוון גדר הגבול. סמוך לגדר השאירו הבדואים אותי ואת חברי לבדו ונגעלמו להם, ואנחנו נותרנו עומדים שם, לא יודעים מה לעשות".

למרות אי הוודאות, החליטו השניים להמשיך קדימה לכיוון הגבול עם ישראל. "לפתע החל להתעופף לעברנו מטח של כדורים, ושלושה חיילים מצריים ששמרו במקום ירו עלינו מטווח של 40 מטר בלבד. בזמן ששמעתי את הכדורים שורקים סביבי, היה ברור לי שזה נס שהם לא הצליחו לפגוע, ובאותם רגעים הרגשתי שיש מישהו מלמעלה ששומר עלי".

כשהגיעו לגדר, קפצו ישראל וחברו פנימה לכיוון מדינת ישראל, והחבר המשיך לרוץ קדימה ונגעל מעיניו. "לא ידעתי לאיזה כיוון הוא הלך, ולכן התחלתי להתקדם בעצמי. כך רצתי על ההרים בחושך גמור, עד שעלה היום", הוא מתאר. "לא היה לי מושג לאן אני הולך ואת מי אפגוש בהמשך, אך גם לא היתה לי ברירה אחרת חוץ מלהמשיך. בשעה 8:30 בבוקר ראיתי לפתע חיילים, וחששתי שמא הם מצריים. הייתי צמא

בתוך מדינת ישראל, נלקחו ישראל וחברו קודם כל לחדר בו יכלו לישון. "אחרי שנחנו מעט ונבדקנו אצל רופא, שהינו במשך שנה בכלא קציעות. משם שוחררנו לעבודה באחד המושבים, ואני התגלגלתי בהמשך לאילת ולבסוף לאשקלון".

מגלה את השקרים

איך הגיעה המחשבה להפוך ליהודי, ולמה בכלל להתגייר?

"זה התחיל כשראיתי את הקב"ה ברגעי הבריחה שלי לישראל, והמשיך אחר כך בגילוי שקרים נוספים שגדלתי עליהם. בעולם המוסלמי, למשל, מתפללים שה' יפגע ביהודים, ופתאום

תשריחה! מדרך התורה

מחברות קומוניקציה ופרסום

אשרי מי שידעתי לנעור בדרך הנכונה, אשרי לה אשרי למשפחתה. מדוק!

כאן השמילך בקו הטלפון

02-6301522

חידוד בנועם

הרב ראובן זכאי

המדור בחסות

נעם
זרם ברנע אחד

שאלה בנועם

קוביות קרח הן מרכיב מרכזי בתפריט השתייה של משפחת קרחי. כשאל המלאי במהלך השבת, חשש אבי המשפחה לאפשר לילדיו למלא את התבניות או השקיות המיוחדות לכך, מצד איסור "בונה". אולם שיחה קצרה עם הרב המקומי הספיקה לרענן גם את זכרונו, וגם את השתייה בביתו. מדוע?

הגרלה!

בין הפותרים נכונה

מכונת קפה איכותית!

תשובות יש לשלוח למייל:
alon@afikim-water.co.il
או לפקס: 02-5807576

תשובה לשאלה מפרשת שופטים:

עירוי (כלומר שפיכת מים רותחים מכלי ראשון) מבשל כדי קליפה (כלומר את השכבה החיצונית, 1 מ"מ בערך), ולכן אין לערות מים מהמיחם על שקית התה. וגם נהגו להחמיר שלא להניח את שקית התה בכוס מים חמים שנמזגו מהמיחם. העצה הטובה ביותר היא למוזג מים מהמיחם לכוס ריקה, וממנה לערות את המים לכוס אחרת שבתוכה השקית, וזה נחשב לעירוי מכלי שני, ומותר ("חז"ק שבת ד', ע"ג ע"ח").

המיניבר המהודר
לשבת

להזמנות:

*8510

כשיש נועם 1, אין שאלות!

שלום ואמת

הרב דוד שלמה שור

מצאת אבידה? מצאת תשובות

מתי חייבים בהשבת אבידה, ומתי אסור להרים את האבידה ממקומה? מבחר שאלות מעניינות בנושא השבת אבידה

באבידה שערכה נמוך מאוד, ניתן להעריך אפילו לאחר זמן קצר שבעליה התייאש. אך ייאוש מועיל רק כשהבעלים כבר יודע שאיבד, והתייאש ("ח"מ ר"ס"ב, ג').

מצא אבידה, ונראה שדווקא אם ישאיר אותה במקום, מיד יחזרו הבעלים אחריה. מה הדין?
אם נטילת האבידה תרחיק את הסיכוי שבעליה ימצאה (וכגון שערכה נמוך, והוא לא יטרח לבדוק מודעות השבת אבידה), ולעומת זאת יש סבירות שהמאבד ישוב לחפש אחריה במקום אבידתה, אין להרים אבידה זו ממקומה. אך אם כבר הרים את האבידה - אסור להשיבה למקומה, שכבר חל עליו חיוב החזרתה ("ח"מ ר"ס"ג, י').

מצא אבידה יקרה לאחר גל צונאמי, האם יש חיוב להשיבה לבעליה?

אפילו אם בעליה מצהיר שאינו מתייאש ממנה, עצם המצב האבוד (צונאמי) של האבידה קובע כי אינה ברשות בעליה ("ח"מ ר"ט"ז, ז').

מצא שטר או מטבע של כסף - האם יש חיוב להחזירו?

בכסף אין סימן, ולכן אין חיוב השבה, שוודאי התייאשו. ויש שהחמירו בסכום קטן שאין אדם שם לב שאבד ממנו, ואולי עדיין לא התייאש. אך אם היה זה סכום מכובד, עצם הכמות וסדר השטרות יכולים להיות סימן, וחייבים להחזיר.

מצא צ'ק - למי ישיבו?
בצ'ק יש ספק, האם הוא נפל מהמוטב של הצ'ק, או מבצל החשבון שהכין צ'ק וטרם נתנו, או אפילו עבר הצ'ק הסבה לאדם שלישי, לכן לעולם אין להחזיר צ'ק עד שתהיה לנו ראיה ברורה ממי הוא נפל ("ח"מ ס"ה, ח').

האם מותר למוצא להשתמש באבידה?
אם יש חשש שהאבידה תישחק - פשוט שאסור. גם כשאין חשש אסור להשתמש, אלא כשיש חזקה ברורה שהבעלים מסכימים. אבידה שכדי לשמר אותה חשוב להשתמש בה מדי פעם, מצווה להשתמש, אך יש לעשות זאת במינימום האפשרי ובהירות המתבקשת ("ח"מ ר"ס"ז, י"ט-כ').

הרב דוד שלמה שור הוא דיין בירושלים ובתל אביב מטעם המרכז לבוררות שע"י הידברות

מה דינו של מי שמצא אבידה, ונראה שבעליה כבר התייאשו?

כשהבעלים מתייאשים מאבדתם, דומה הדבר כמו שהפקירו את ממונם, ושוב אין חיוב להשיבה להם. מצב של ייאוש נקבע - כאשר הבעלים משלימים ומתנחמים על כך שאבד ממונם ולא ישוב עוד ("ח"מ ר"ס"ב, ה').

מה הדין כאשר הבעלים התייאשו רק אחרי שהאבידה כבר אצל המוצא בבית?

בשעת הרמת האבידה מתחייב המוצא בהשבתה לבעליה, ונעשה כשומר עבור בעליה, ונמצא שהיאוש של הבעלים היה בטעות (ב"מ כ"א, ובראשונים שם).

מצא אבידה ואין בה סימן - האם עליו להשיבה לבעלים?

כאשר אין סימן באבידה, אין דרך למאבד להוכיח שהוא בעליה, ולכן הוא מתייאש ממנה והיא שייכת למוצא ("ח"מ ר"ט"ז, ב').

האם המקום עצמו בו נמצאה מונחת האבידה נחשב כסימן?

באבידה שאינה מטלטלת ממקום למקום (כגון משהו כבד שאינו עף ברוח), מקום האבידה נחשב כסימן ("ח"מ ר"ס"ב, ג').

אבידה שאין בה סימן, אך המוצא יודע מי הבעלים, מה עליו לעשות בה?

היות שהמאבד ודאי התייאש, המוצא זכה במציאה, אך לפני משורת הדין ראוי שיחזיר מלבד כאשר המוצא עני והמאבד עשיר ("ח"מ ר"ט"ז, ה').

מה דינה של אבידה שלפי מיקומה והאבק שעליה נראה שאבדה לפני זמן רב?

כאשר עבר זמן רב, ניתן להניח שבעל האבידה כבר התייאש ממנה, אף על פי שיש בה סימן. ושיעור משך הזמן הקובע את הייאוש, תלוי בשווי האבידה ("ח"מ ר"ס"א, א').

מה הדין באבידה שמפאת ערכה הנמוך בעליה לא יחפשו אחריה?

נצפה לאחרונה

ההשבות, שמעון יפרח הגיע עם עלון הידברות עד לבית הכנסת בקולורדו, וכמובן הניח ערימה עבור יהודים אחרים. גם אתם נתקלתם או הנחתם את עלוני הידברות במקום לא שגרת? צלמו מוזות מעניינות, ושלחו אלינו למייל oneg.shabat@htv.co.il

תעלומת המכתבים המסתוריים (י')

אוריאל ונחמיה
רחלי דויד

בשבוע שעבר סיפרנו לכם איך פגש מיכאל את דויד ואוריאל, ומה החליט לעשות

הזה לסאשה. תכניס לו את זה לתיבת הדואר." "להגיד לו שזה ממך? איך קוראים לך?", רצה אוריאל לדעת. "אה... לא... ביקשו ממני להעביר לו את זה, מישהו מהשכונה הקודמת שלו..." התגמגם מיכאל. "מ...ממש מזל שפגשתי אותך, אחרת איך הייתי מביא לו את המכתב?"

"איין בעיה, אשים לו בתיבת הדואר." אוריאל כבר הניח את המכתב בכיס מכנסיו, והוא ודויד הזדרזו ללכת לתחנת האוטובוס.

הנסיעה עברה במהירות, דויד פנה הביתה. אוריאל רצה להיפטר מהשליחות שהוטלה עליו במפתיע, והוא ניגש לבניין בו גר סאשה. "הנה - משפחת יונבסקי", מצא אוריאל את תיבת הדואר, הכניס לתוכה את המכתב ופנה ללכת משם, כשלתע שמע את דלת הכניסה של הבניין נפתחת.

"אוריאל, מה אתה עושה פה?", שמע קול מוכר מאוד מאחוריו. אוריאל המופתע הסתובב וראה נגד עיניו את מי אם לא - נחמיה, חברו הטוב, מביט בו בהפתעה ובתימהון גם יחד... "מה אתה עושה פה, אוריאל?", שאל נחמיה. "איך ידעת שאני כאן?"

בשבוע הבא נספר לכם על המפגש בין אוריאל ונחמיה.

לאחר שהיו המעטפה והדף בדיו של מיכאל, הוא ניגש לשידה שליד מיטתו של יבגני והוציא משם עט. "כעת מה נכתוב?" שאל. יבגני היה יצירתי יותר ממנו. "אז ככה", הוא אמר. "תרשום... היי! רגע! תכתוב את המכתב ביד שמאל, לא ימין!"

למה שמאל?", לא הבין מיכאל. "הוא יזהה את הכתב שלך!", קרא יבגני. "אנחנו רוצים להבהיל קצת את סאשה, שיחשוב שאלה אלמוני אחד שולח לו את המכתב!"

"אהה", קלט מיכאל את העניין. "טוב, אז כעת, כשהעט בידך השמאלית - נא להתחיל לרשום", אמר יבגני, וניסה לתפוס תנוחה נוחה במיטת בית החולים. "כתוב כך: 'סאשה,

היזהר! אנו עוקבים אחריך! פרטים בהמשך...!', ותצייר פרצוף מפחיד בתחתית הדף!"

מיכאל עשה כבקשת ידידו. לאחר מכן בחנו השניים את מעשה ידיהם, והחליטו כי התוצאה משביעת רצון. מיכאל קיפל את המכתב, הכניס אותו למעטפה וסגר אותה היטב. על גב המעטפה רשם "סאשה", נפרד מיבגני, ופסע למעליות. כצפוי, פגש את אוריאל ודויד ביציאה מבית החולים. "חכו רגע", ביקש מיכאל, כשדחיפות נשמעת בקולו. "אני צריך שתמסרו את המכתב

הידברות

צנלדים

הלכות ברכות
א. וינד

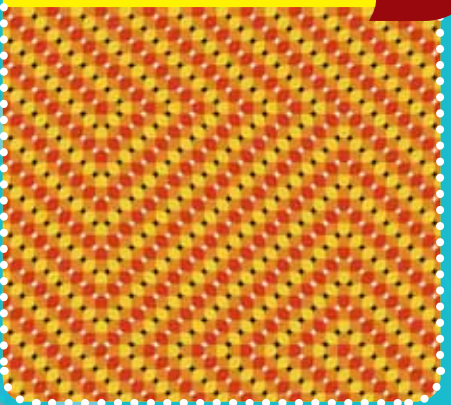
מה נקלל בברכה

מתוך הספר "המברכים הצעירים", מאת ג.וינד

אשליה אופטית

הדף נשאר שלם, אבל אם תזיזו אותו מעלה ומטה תראו את הריבוע הפנימי זז ימינה ושמאלה.

הכלב חכם יותר ממני!
מה? מה פתאום? למה את חושבת כך?
פשוט, כשאני מדברת אל הכלב שלי, הוא מבין אותי, אבל כשהוא מדבר, אני לא מבינה אותו!

בדיחות לילדים
מורה: מי יודע איפה נמצאת אוסטרליה? תלמיד: בעמוד 58 באטלס...

הדבר שאני הכי לא אוהב, זה שאומרים לי "גם אני". גם אני...
תודה לנועה ניסנוב, לתהילה שרם (10) ולנעמה ומוריה שמיר, ששלחו בדיחות.

תן לי בבקשה מלכודת עכברים. אבל מה, אני צריך לתפוס את האוטובוס. מצטער, אין לנו מלכודות בגודל הזה...

זם ארתק, זם חינוכי אורהתי!

סיפורי הגמרא
הסיפורים הנבחרים מהתורה והגמרא שכתבנו לילדים ונוצרים. סיפורים מרתקים ומעוררים תשוקה ללימוד התורה.

הגמלת השבוע!
הגמלת השבוע! הגמלת השבוע! הגמלת השבוע!

מבית תרגי החליק
מבית תרגי החליק... מבית תרגי החליק... מבית תרגי החליק...

מגזין קונקסט | לרכישת 190 הקומיקס "הצייד" בהדברות שופו, חייגו: 073-222-12-50

המשך בשבוע הבא...

אחת שאלתי הרב ארז חזני

האורח שסילק

בעל הבית סילק אותי מביתו. האם עלי לברך אותו?

תשובה:
כתב רבנו אליעזר פאפו זצ"ל בספרו "פלא יועץ" (ערך הלול): "המקבל טובה מחברו, ראוי להללו ולברכו בסתר ובגלוי, שלא להיות כפוי טובה. ואפלו על פרוסת לחם שאוכל האורח אצל בעל הבית, תקנו רבותינו ז"ל לשיברך לבעל הבית. והנמנע מלברכו, מקצר ימיו ושנותיו. וכל שכן המקבל טובה יתרה, וכל מין הנאה בין כסף בין שוה כסף שמחייב לברכו, ובזה יחולו ברכות על ראשו". וגם בשאלתנו היה מקום לטעון שמאחר והאורח קבל טובה מבעל הבית, ממילא עליו לברכו.
אולם, יותר מסתבר שבמקרה שלפנינו לא קימת כלל תקנת "ברכת האורח", מאחר שהתקנה היתה לברך דוקא את "בעל הבית", אך כאשר בעל הבית זקוק מביתו על לא עוול בכפו, והוא נאלץ לברך ברחוב, על זה לא תקנו לברכו. זאת ועוד: אלו יאמר את הברכה, מן הסתם שלא יהיה לבו שלם עמה, ולא יתכונן ממש לברך את בעל הבית, ואולי אין לך שם של ברכה.
לסכום: האורח שזרק מבית בעל הבית אינו חייב לומר את "ברכת האורח".

שליחותי". העשיר הפציר בי לגלות, ומשסרבתי שוב ושוב, קם וגער בי בזעם, תוך כדי שהצביע לעבר הדלת: "זו הכרת הטוב שלך?! אני דורש מכבודו להסתלק מיד מביתו".
בלית ברירה יצאתי לרחוב, התישבתי על הספסל שממול בית העשיר, והתחלתי לברך ברכת המזון.
כשהגעתי ל"ברכת האורח" (הברכה שמברך האורח את בעל הבית), לפתע התעורר אצלי ספק - האם עלי לברך את בעל הבית בברכה זו? מצד אחד, הרי בעל הבית זרקני בזו לרחוב בשעת

"לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו" (דברים כ"ג, ח'), מה טעם - לפי שהיו (המצרים) לכם אכסניה בשעת הדחק (יש"י). ומפאן אמרו - "בור ששתיית ממנו מים, אל תזרק בו אבן" (בבא קמא צ"ב)

ספר יהודי אחד: סתתי למדינה רחוקה לשם שליחות סמינה. בהגיעי לאותה מדינה, בערב שבת קדש, חפשתי אחר משפחה יהודית שתארח אותי. הפנו אותי לביתו של יהודי עשיר, ואכן האיש הואיל בטובו לארח אותי בשבת קדש. בליל שבת, ערך העשיר לפני שילחן מלכים, וכבדני בכבוד גדול. לקראת תום הסעודה בקש בעל הבית שאגלה לו לשם מה נשלחתי לכאן. התנצלתי ואמרתי: "מדבר בענין סודי, פקד עלי לכוות את דבר

הושלמה סדרת הספרים הפופולרית "זפריז מתוק" של הרב ארז חזני. להזמנת חייגו להדברות שופו: 073-222-1250

באוירה משפחתית

מנוחה פוקס

הוא לא תורה למשה מסיני. אם כל אחד בוחש באופן שונה, אז הבחישה שאותה ינקתי בילדותי לא בדיוק הכרחית.

מאז שגיליתי את הדבר, מצאתי מול עיני ים של אפשרויות ביצוע. אני מרחיקה לכת, בוחשת ומנסה, ובכל שבת יש על השולחן לפחות מאכל אחד לא מוכר ולא ידוע, פרי התנסותי בבישול. שהלא אם לכל אלו שכתבו את הספרים מותר לנסות דברים חדשים, למה יגרע חלקי? גם בחיים כך.

אנחנו לעיתים נצמדים לכלל מסוים בבית או בחוץ: "מכנינים שיעורי בית דווקא ליד שולחן!"; "הילד חייב לעטוף את הספרים בצורה שהראינו לו"; "כשמסדרים את הבית, קודם כל אוספים מהרצפה, אחר כך מסדרים מהשולחן". מי אמר שחייבים? אולי לא?

בואו נאפשר לעצמנו לבחון את החלטותינו מחדש. נגלה ים של אפשרויות. נגלה שאין סיבה לעשות דברים מתוך הרגל בלבד.

ואולי זה יגלה לנו שאפשר פשוט לקבל, בלי בעיה, דבר שמישוהו אחר במשפחה החליט לעשות אחרת מאיתנו, כי בעצם למה לא? במנהגים אישיים הכול פתוח והכול אפשרי.

ברור שלא מדובר על הלכות ומנהגים מקובלים, בהם יש להקפיד דווקא שלא לשנות כלל.

אמנית הבישול

פתאום הבנתי שאם כל אחד עושה אחרת ויוצא לו מצוין, אז גם אני יכולה להמציא ספר בישול משלי

פתאום גיליתי שלא חייבים להכין את הבשר עם סגירתו מכל צדדיו. לא חייבים להפריד בין פירות וירקות בסלט. מותר לפתוח את הבוקר עם פרי ולא תכאב הבטן. וכך עוד ועוד תובנות.

פתאום גיליתי שבספר אחד כותבים לשים את המלח בסיר הסלק שמתבשל בתחילת הבישול, ובספר אחר צריך לשים דווקא בסוף.

פתאום גיליתי שבספר אחד נאמר שאין קשר בין קוביות אבוקדו לסלט ירקות, ולכן לא לשים אותם יחד, ובספר שני האבוקדו מפאר את סלט הירקות ומוסיף יופי וגם טעם.

אט אט גיליתי סתירות נוספות בכמות הסוכר שחובה להכניס לרוטב העגבניות, ובכמות הכמון שכדאי לצרף לחצילים.

פתאום הבנתי שאם כל אחד עושה אחרת ויוצא לו מצוין, אז גם אני יכולה להמציא ספר בישול משלי, ספר שלא יודפס, רק יהיה בראש שלי, וכל מה שאעשה בו, אם רק יהיה טעים – יהיה מצוין ונכון וראוי ומופלא, גם אם נמצא בסתירה לכתוב בספר המקודש שהיה של אמי.

למדתי שכל מה שחשבתי בצעירותי על בישול

פעם, בצעירותי, לא היו הרבה ספרי בישול. האמת שלא היו בכלל. ספר אחד פאר את מדף הספרים בביתנו.

הוא היה ספר "מקודש". איש לא נגע בו לרעה. ישב על המדף, כמו רב היושב על כסאו ומחכה לתלמידיו שיבואו לשאול בעצתו.

אמא בישלה תמיד בעצמה. מתוך זיכרונה, מתוך ידיעתה, מחיקתי של אמא וחמותה. בכל זאת, היא פתחה פעם בחצי שנה את הספר המקודש, כדי לעיין בו ולראות אם יש בו חדש.

כשגדלתי לבחורה, הייתי מעיינת בספר ובוחנת את תכנו בקפידה. הייתי בטוחה שכל מתכון הוא מדויק וטהור כמו מצווה מן התורה. אין אות מיותרת ואין מילה שאינה מכוונת למקום רחוק.

כשהתחלתי להכין מאכלים בעצמי, תמיד פניתי אל הספר, לשאול בעצתו, לבדוק אם אכן כך בדיוק מכינים את הרוטב, את הבשר או את הפירה, או שאני ממש טועה.

במשך עשרות השנים הבאות – קמו להם מאות ספרי בישול חדשים.

חכמת נשים

הרבנית חגית שירה

שוב שמחו בשמיים, ואמרו: אמרת "תודה השם", נראה לך מה זה "תודה השם"... זימנו לו משמיים מכר ותיק. הוא הלווה לו קצת כסף, הוא חזר לעסקיו והעשיר יותר ממה שהיה קודם.

דבר אחד הוא למד (על בשרו): מי שמתלונן, יכול לאבד את מה שיש לו, וההודיה היא כמו קסם – משפיעה ומסלקת בעיות. **זכרי, יש מי שיש לו ואין לו, ויש מי שאין לו ויש לו!** מי שאומר "אין לי" – יראו לו חלילה מה זה אין! ומי שאומר "יש לי" – יתנו ויוסיפו לו עוד שפע טובה וברכה.

נ"ג פסוקים של קללות מוזכרים בפרשתנו, קללות שהתורה מסכמת בסיומן את אחת הסיבות המרכזיות שלהן: **"תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל..."** אומר הזוהר שהקללות מוזכרות בנ"ג פסוקים, כנגד נ"ג פרשיות התורה – הפכי אותם לג' ען קסום. איך? הפסיקי להתלונן, חייכי ואמרי בשמחה: יש לי!

ניתן להזמין את הרבנית חגית שירה לחוגי בית בכל רחבי הארץ, ללא תשלום 073-222-1290

תודה, השם!

מי שאומר "אין לי" – יראו לו חלילה מה זה אין. ומי שאומר "יש לי" – יתנו ויוסיפו לו עוד שפע טובה וברכה

שלא הצליח לבלוע את הלחם היבש שמצא ליד פחי האשפה... והנה, דווקא במצב הנמוך הזה, התבונן האיש ושם לב – שהוא נושם. כן, הוא נושם, הוא יכול לנשום... הוא הרים סוף סוף עיניים לשמיים, ואמר: תודה, השם – אני נושם!

בשמיים שמחו ואמרו: אמרת "תודה השם" – נראה לך מה זה "תודה השם". והגיבנת נעלמה כלא הייתה, גבו הזדקף, הוא יכל לבלוע את הלחם היבש ולא היה מאושר ממנו. נכון שיש לי צרעת, הוא אמר לעצמו, ואין לי שקל בכיס, אבל אני זקוף... הוא רקד ושמח ואמר: תודה, השם!

שוב שמחו בשמיים ואמרו: אמרת "תודה השם", נראה לך מה זה "תודה השם". והצרעת נעלמה כמו שבאה. פניו חזרו להיות כאחד האדם ולא היה מאושר ממנו. הוא דילג ורקד, ואמר: תודה, השם!

מספרים משל על איש עשיר שלא היה שמח בחלקו. הוא הירבה להתלונן, ולא הסתפק במה שיש לו. אם הרוויח מיליון – בכה ואמר: למה לא שניים? אם הרוויח שניים – התלונן על מר גורלו: למה לא ארבעה?

בשמיים הקפידו עליו. הרי נותנים לך הרבה כל כך, ובמקום להודות – אתה רק מתלונן! וכך נגזר עליו עוני, לא עליונו, והוא החל לרדת מטה מטה, עד שנאלץ לפשוט יד ברחובות העיר. הוא המשיך כמובן להתלונן על מצבו הנורא, ובכה: המצב שלי גרוע!

גרוע? שאלו בשמיים, נראה לך מה זה גרוע. והוא הצטרע בכל גופו, שלחו לו משמיים צרעת נוראה, שכל מי שראה אותו התחבא מפניו... המשיך האיש להתלונן ולילל: החיים שלי קשים! קשים? שאלו בשמיים, אנחנו נראה לך מה זה קשים. והוא הפך להיות גיבן, גבו התכופף כל כך עד

סיפור שירת חיי מאת אהובת הקהל, הרבנית חגית שירה

הסיפור החדש המלווה בביאורים, הלכות וסגולות, פרי עטה של אהובת הקהל הרבנית חגית שירה – מהדק את החיבור, מעצים את הכוונה ומסוגל לישועות!

היומן האהוב של הרבנית ימימה מזרחי חוזר, ובגדול!!

כולל עולמות תוכן והרוח שהרבנית ימימה מזרחי מביאה איתה לשיעורים שלה, והם הופכים את היומן ליצירה מיוחדת!

מחיר מנצח מיוחד ברכישת שלושת המוצרים! – מהרו לחמין, מכירת היומנים לחודש בלבד והמלאי מוגבל!

האוצר שחייכתי לו הגיע. פרי עטה של הרבנית האהובה חזרה לוי!

היומן הייחודי שלא נראה כמותו, שזור בסדנא אישית, המחודשת פניני תובנות לחיזוק הערך העצמי, בשילוב אינספור טיפים במסע מופלא לחיים מאושרים.

אמונה ורפואה

לכל אדם יש אמונה בתוכו, גם אם יגיד: "אני לא מאמין". זה הרי טבוע בנפשו פנימה, וודאי אצל היהודי! ואם הוא "לא מאמין", אז הוא בעצם מתנגד לטבעו ולחוש האמוני שבקרבו, שהבורא טמן בתוכו. תחילה צריך להאמין בבורא, ושהוא מחדש כל דבר בבריאה, ובידו לבד לרפא כל מחלה בכל עת, ואז ניתן לראות בחוש שתפילה משנה את הטבע.

כיום מצויות רפואות שונות למחלות, רק חשוב לזכור לא לעשות מזה עבודה זרה ולרוץ לכל שיטת ריפוי טבעית או רפואית-קונבנציונאלית, ובכך לסטות מהתכלית, שהיא הבנה של רצונו יתברך מאיתנו, מהי דרך התיקון בעבור נשמתנו בעולם הזה.

כל מחלה או סימפטום הפוקדים אותנו הם מסר ישיר מהבורא לבדוק את מעשינו ולתקנם. אדם מצווה לשוב ממעשיו הרעים שפוגעים בו או בסביבתו, ולשוב לעצמו ולפנימיות שלו על מנת לשאוב משם אמת ודעת נכונה כיצד לפעול בכל רגע ורגע בחייו, בעצת הבורא ששוכן בקרבו. אם אתה חי פה - סימן שעדיין יש לך מה לתקן בנפשך.

בריאות היא שלמות אותה טבע הבורא בתוכנו, כי כל בריאתו שלמה. מחלה, לעומת זאת, היא מצב של חסרון אצל האדם, ויש לכך סיבות רבות. על מנת למלא חסרון זה, אחת מהאפשרויות הטובות ביותר הן להתפלל על אותו חסרון. רבי נתן, תלמידו היקר של רבי נחמן מברסלב, אמר לפני 200 שנה: "בכל מקום שאני רואה חסרון - או שלא התפללו בכלל על הדבר הזה, או שהתפללו מעט".

אחד הייסורים הקשים שיש בעולמנו הוא ייסורי הגוף והנפש, קרי מחלות, וזה חסרון גדול מאוד. וצריך לדעת כי כל חולי ומכאוב וכל מצבו הבריאותי של האדם בגוף או בנפש - הכל בהשגחה פרטית ומדויקת מבורא עולם, ויש סיבה לכל דבר דבר שקורה לאדם בזמן נתון, החל מהרגשה לא טובה וכלה במחלה חשוכת מרפא, לא עלינו. ואז מחפש האדם פתרונות לחסרון שנוצר בחייו כדי לשוב לשלמות, לבריאות. והחכם מכולם לא ישכח לקיים דיבור, בקשה ותפילה לרופא לא לשוב ומפליא לעשות - הבורא יתברך. ובעיקר עכשיו בתקופת חבלי משיח, עם כל הייסורים שאנו עוברים, זה הזמן הטוב ביותר לקיים עצה זו בכל עת.

לרכישת המהדורה האחרונה של הספר "רזי התזונה - להתנקות, להבריא, לרזות בקלות" חייגו להיברות שופו: 073-222-1250

הקורונה והילדים

איך מחנכים את הילדים לזהירות מהנגיף, למה אני רעבה דווקא בלילה, ומי צודק בגישה החינוכית?

בימים קרים, משום שמרכזי הרעב והשובע במוח מושפע מטמפרטורה, ולכן כשקר לנו - עולה תחושת הרעב. יש לשים לב לכמות גדולה מדי של כוסות שתייה חמה על בסיס חלב, משום שבכל כוס נס קפה על חלב, למשל, יש כ-120 קלוריות. (ד"ר סיגל תמיר, ד"ר לתזונה ומדעי ההתנהגות)

...

? אנחנו זוג הורים עם ארבעה ילדים שיחיו, בטווח גילאים 5-19. שנינו עובדים ומצליחים, ובאופן כללי החיים מתנהלים בנעימות. עם זאת, יש לנו חילוקי דעות קיצוניים בנושא ההנהגה בחינוך הילדים. בעלי סבור שהילדים צריכים מסגרת ברורה וקבועה של כללי התנהגות מחייבים, ולפעמים גם נוקשים, לו"ז ברור ובלתי מתפשר הכולל עשיית שיעורי בית בזמן, תפקידים קבועים, זמני קימה ושינה - וכל זה בימי הלימודים ואף בימי החופשה. לעומת זאת, אני מתנהלת עם הילדים ברכות ובגמישות, ועל פי רוב הספונטניות והכיף הם המובילים את העשייה הביתית. לכן אני מוצאת את עצמי בחריגות של זמן ואיחורים, ועם הרבה ויתורים ועיגולי פינות ללא גבולות - אך עם הרבה פינוק ואהבה. מצב זה יוצר שוב ושוב קונפליקט בינינו, והשאלה היא: מי

? ברצוני לשאול כיצד להתמודד עם תקופת הקורונה מול הילדים. הם מרגישים את הפחד בבית וגם באמצעי התקשורת, וכשאני מדברת על כך המון, שיהרו ויתרחקו, הם מבקשים שאפסיק "לחפור" להם. בגלל שהעניין מסוכן באמת, ואני חדה ודואגת לשלומם, כיצד אוכל לגרום להם להישמר ולהקפיד על כל הכללים של הזהירות מהנגיף?

התפשטות הקורונה בעולם היא מציאות בשטח שנקלענו אליה. מחובתנו להישמר ולעשות השתדלות על מנת להגן על בריאותנו, וכמובן להרבות בתפילה לפני בורא העולם, "שירחם על החולים - שיבריאנו, ועל הבריאים - שלא יחלו", כלשון דוד המלך עליו השלום. כשמטבירים לילדים לפי הבנתם, בצורה ברורה ובנינוחות, מהי הסכנה ומהן הנחיות הזהירות שעלינו לנקוט נוכח המציאות

החדשה, העניין נקלט אצלם, והם מפנימים את הצורך להישמר.

אין מקום כלל וכלל לשדר פחד וחרדה, כיוון שאנו צריכים לשמור גם על נפש בריאה בגוף הבריאה. הטפות בצורה חרדתית אינן יעילות, ולהיפך, הילד מפתח התנגדות לדברים, כיוון שמעדיף שלא להיות כבול בחדרה, כדוגמת המבוגרים שבסביבתו, אלא חופשי ומשוחרר...

ניתן, במידת הצורך, לתזכר לילד נקודתית ביציאה מהבית בלשון חיובית וקצרה: "אני סומכת עליך שאתה נזהר ועוטה מסיכה". עם הרבה אמונה, זהירות כנדרש ותפילה - גם זה יעבור אצלם. בשורות טובות. (קרן אהרון, מאבחתן דיקטית, מרצה בחינוך מיוחד ובפסיכולוגיה התפתחותית)

...

? אני אישה בשנות ה-30 לחיי. האם יש סיבה לרעב דווקא בשעות הלילה? ומה ניתן לעשות עם תחושת הרעב?

כן, לפעמים כתוצאה מאכילה לא מסודרת במהלך היום, או צום במהלך שעות היום, שיוצרים חוסר איזון בגוף וגורמים בשלב מסוים במיוחד בשעות הלילה לרצון לאכול ואף לרעב. כאשר אוכלים באופן מסודר אפשר לשלוט באוכל במקום שהוא ישלול בנו, וכתוצאה מכך אוכלים פחות, ומפסיקים בזמן. בשעות מאוחרות יותר, של מנוחה, יש נטייה לנשנוש יתר. אם יושבים במנוחה, עדיף לעשות זאת ללא פיצוחים או מאכלים שונים אחרים. לעומת זאת, ניתן לשתות שתיה חמה אשר גורמת לתחושת שובע לאורך זמן, במיוחד

הצודק? המצב שתיארת משקף מציאות שקיימת בהרבה משפחות, ובתים רבים יכירו את התופעה הרווחת, כאשר גברים ו/או נשים מחנכים את הילדים דרך השקפת עולמם-הם, ודרך ה"אני מאמין" שלהם, זה מקובל וזה בסדר. אך כל זאת בזמן שכל אחד מההורים מכבד את שיקול דעתו של בן הזוג השני, ומאפשר את ההתנהלות של ההורה בתחומו הוא.

לגבי תחומים משותפים כגון סדר יום, עזרה בבית וכו', חשוב מאוד לתאם ציפיות ולהגיע לעמק השווה, בהחלטות משותפות המקובלות על שני ההורים. אך בכל מקרה חשוב לציין, שאת שלב התיאומים / הוויכוחים וקבלת המסקנות, יש לקיים אך ורק בארבע עיניים, על מנת שישמר כבוד ההורים בעיני הילדים. תנאי זה ימונע מצב של קיום קואליציות "הורה-בן" מול ההורה השני. זכרו! פרצה פנים משפחתית, כזו יוצרת נזק רב לליכודה של המשפחה, והקלקול רב בהרבה מהעשייה השגרתית.

מאחלת לכם הצלחה, ושתראו ברכה בעמלכם - אלו הבנים והבנות. (רחל קליין, B.A, מרצה ויועצת אישית זוגית ומשפחתית)

מקבלים את השנה החדשה
באהבה עם הידברות בשבת טובה
כי שילוב של שבת ייחודית מתוך שמחה,
מוזנה בקבלת החשובה לאלתר בעז"ה

שבת שזובה

השבת המרוממת במשך השנה כולה
במלון המפואר
המלך שלמה בירושלים

בהשתתפות משמח הלבבות
הרב שמעון פרץ

בהשתתפות
הרה"ג זמיר כהן

הבטיחו מקומכם עמנו: 073-222-1-270

פרשת האזינו / ז-ח תשרי תשפ"א 25-26.9 - באישור משרד הבריאות -

מה תקנו השנה למשפחה? לקרובים? לחברים?

**המתנה המושלמת!!!
ערכה ייחודית לחג**

המתנה המושלמת!!! ערכה ייחודית לחג

כלים מהודרים לדבש עם כפית בדגמים שונים

צלחות סימנים

כלי מהודר לדבש עם כפית מאלומיניום כארת חפוח 56181 שק"ט

כלי מהודר לדבש עם כפית מאלומיניום כמות רותם אמיל זזה עם כובעים לז'אק ס'ט 55589 שק"ט

צלחת ענולה מהודרת לראש השנה 40 שק"ט וקריסטל עם אבנים 56192 שק"ט

צלחת זכוכית מהודרת לראש השנה 35 ס"מ (כן שק"ט 44997 שק"ט)

מגשים מהודרים להגשת עוגות לשנה טובה

פמוטים מעוצבים ייחודי לחג

מגש לעונה ישנה טובה יצני • מראה 415*175 ס"מ 44994 שק"ט

מגש לעונה ישנה טובה יצני • מראה 415*175 ס"מ 44995 שק"ט

מגש לעונה ישנה טובה יצני • מראה 415*175 ס"מ 44996 שק"ט

זוג פמוטי אלומיניום מהודרים עם מש כבאנו כורז 58896 שק"ט

זוג פמוטי אלומיניום מהודרים עם מש כבאנו כורז 53992 שק"ט

מעמד ייחודי לבקבוק יין

שופרות מהודרים, מעמדים וכסויים מעוצבים

מעמד לכבוק יין מעץ חום כהה מדרגם "לחיים" 44617 שק"ט

מעמד לכבוק יין מעץ חום כהה מדרגם "ירושלים" 44618 שק"ט

חיק מהודר לשיפור דמי עור ורשת בנוזל 20*40 ס"מ 64592 שק"ט

חיק מהודר לשיפור כוונול 20*40 ס"מ 65293 שק"ט

שופרות מהודרים יציבים בגדלים שונים

מעמד לשיפור מעץ מהנוג עם עיטורים מדרגם "ירושלים" 44436 שק"ט

מעמד לשיפור מדרגם "קרינ" בנוזל 30 ס"מ 44436 שק"ט

מעמד ייחודי לבקבוק יין מעץ חום כהה מדרגם "לחיים" 44617 שק"ט

מעמד ייחודי לבקבוק יין מעץ חום כהה מדרגם "ירושלים" 44618 שק"ט

חיק מהודר לשיפור דמי עור ורשת בנוזל 20*40 ס"מ 64592 שק"ט

חיק מהודר לשיפור כוונול 20*40 ס"מ 65293 שק"ט

שופרות מהודרים יציבים בגדלים שונים

מעמד לשיפור מעץ מהנוג עם עיטורים מדרגם "ירושלים" 44436 שק"ט

מעמד לשיפור מדרגם "קרינ" בנוזל 30 ס"מ 44436 שק"ט

מכירתם כבר יודעים... זה עוד לא הכל

shops.hidabroot.org 073-222-12-50

*משלוח חינם ע"פ מדיניות האתר

הידברות

בזכותך השנה בעזיזה נתבשר בטוב!

דווקא עכשיו בחודש הרחמים, ניתנת לך ההזדמנות להשפיע כיצד תיראה השנה החדשה שלך, בערב רוחני מרגש במיוחד עם אחת מרבניות הידברות

את, הרבנית וחברותייך וכל הזכויות שלך!

אזכך כבית אלא אלות
073-222-12-90

מתנה
לכל המומינה
בחודש אלול